

**5. számú előterjesztés Felsőlajos Község Polgármestere részére
2021. május 28.**

Tárgy: Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Az előterjesztést készítette:

Gyurgyik Erzsébet
vezetői referens

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

dr. Balogh László sk.
jegyző

**5. számú előterjesztés Felsőlajos Község Polgármestere részére
2021. május 28.**

Tárgy: Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Iktatószám: LMKOHFL/45-14/2021.

A veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet alapján a veszélyhelyzetben alkalmazni kell a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: katasztrófavédelmi törvény) 46. §-ának (4) bekezdését, amely az alábbiak szerint rendelkezik.

„Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.”

A katasztrófavédelmi törvény 46. § (4) bekezdése egyértelműen rendelkezik arról, hogy veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének (fővárosi, megyei közgyűlésnek) feladat- és hatáskörét a polgármester (főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke) gyakorolja az ott megjelölt kivétellel. Mindezek alapján sem a képviselő-testület, sem a bizottságok ülésének az Möt. szerinti összehívására nincs lehetőség, a képviselő-testület valamennyi hatáskörét a polgármester gyakorolja, a képviselő-testületnek veszélyhelyzetben nincs döntési jogköre.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít.

Az értékelés megküldésre kerül a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10) Korm. rendelet 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatait, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző ellenőrzésének alkalmával tett megállapításokat
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzési program főbb pontjait (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számát az általuk elkövetett bűncselekmények számát, a bűnelkövetés okait,
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A Gyvt. 14. §-a alapján a gyermek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelem sokrétűségét mutatja a beszámoló összeállításához felkért Intézmények száma, amelyek az alábbiak:

- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőljajosi Tagintézménye
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Tagintézménye
- Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Felsőljajosi Tagintézménye
- Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal Felsőljajosi Kirendeltsége
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya
- Kecskeméti Rendőrkapitányság Lajosmizse Rendőrőrs

Valamennyi Intézményvezetőnek, munkatársnak és jelzőrendszeri tagnak a 2020. évi munkájáért és a beszámoló elkészítéséért ezúton is köszönetet mondok. A beszámoló az előterjesztés mellékletét képezi.

Felsőljajos, 2021. május 12.

Polgármesteri döntéshozatal:

A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki a 27/2021. (I.29.) Korm. rendeletével 2021. február 8-ától.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján „(4) Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási közzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.

Az előterjesztés áttekintését követően fenti hatáskörömben eljárva az alábbi határozatot hozom:

...../2021. (.....) Polgármesteri Határozat

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel a 27/2021. (I.29.) Korm. rendeletben foglaltakra Felsőlajos Község Polgármestereként –*a Képviselő-testület döntési hatáskörébe tartozó ügyben*– „Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése” tárgykorban az alábbi határozatot hozom:

H A T Á R O Z A T

A 2020. évre vonatkozó Felsőlajos Község Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót elfogadom.

Lajosmizse, 2021. május 28. óra

Juhász Gyula
polgármester

FELSŐLAJOS

**BESZÁMOLÓ FELSŐLAJOS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

**FELSŐLAJOS
2021.**

BESZÁMOLÓ A GYERMEKVÉDELMI ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKRÓL

Tartalomjegyzék

1. A	település	demográfiai
mutatói.....		7
2. a)	Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások Felsőlajoson.....	8
2. b)	A Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok.....	11
2. c)	A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....	12
3. a.)	Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása: gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata.....	14
3. b)	A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatá beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról	49
3.c)	A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi Tagintézményének beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről.....	49
3.ca)	A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége gyermekvédelmi beszámolója.....	51
3. d.)	A Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Felsőlajosi Tagintézmény beszámolója a 2018. évi gyermekvédelmi tevékenységéről.....	56
4.)	A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai.....	57
5.)	Jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok.....	57
6.)	A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása: Beszámoló a Kecskeméti Rendőrkapitányság Lajosmizse Rendőrőrs gyermekjóléti tevékenységéről	57
7.)	A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).....	58

**A gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok ellátásának átfogó értékelése**

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

**Lakosság száma és koreloszlása 2019. december 31-én
(Összehasonlító tábla a 2011.-2019. december 31-i adatokkal)**

Település	Településtípus	Lakosság (fő)	0-2 éves korúak	3-6 éves korúak	7-14 éves korúak	15-18 éves korúak	0-18 éves korúak
Felsőlajos (2020)	Község	943	28	34	62	35	159
Felsőlajos (2019)	Község	949	23	29	68	39	159
Felsőlajos (2018)	Község	943	25	27	67	42	161
Felsőlajos (2017.)	Község	940	26	23	67	48	164
Felsőlajos (2016.)	Község	948	19	27	72	53	171
Felsőlajos (2015.)	Község	950	18	27	76	53	174
Felsőlajos (2014.)	Község	939	13	22	79	51	165
Felsőlajos (2013.)	Község	932	10	26	83	43	162
Felsőlajos (2012.)	Község	936	7	30	88	46	171

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter személyi adat- és lakcím-nyilvántartási rendszer

Felsőlajos község lakosságszáma az elmúlt évhez képest jelentős változást nem mutat. A 0-18 éves korosztály száma nem változott az előző évhez képest. A 0-2 és a 3-6 éves korosztály adataiból jól látszik, hogy folyamatosan nő a Felsőlajoson gyermeket vállalók száma. A táblázat adatai alapján megfigyelhető, viszont hogy a 7-14 éves és a 15-18 éves korosztály száma kis mértékben ugyan, de csökkenő tendenciát mutat.

2.a) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális ellátások Felsőlajoson, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általános adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

*(Készítette: Friedrich Mária Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal
Felsőlajosi Kirendeltség)*

A pénzbeli, illetve természetbeni ellátásokat, valamint megállapításuk feltételeit a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) határozza meg.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés g) és i) pontjai értelmében a települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, illetve megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben, valamint külön jogszabályban meghatározott kedvezmények igénybe vételére.

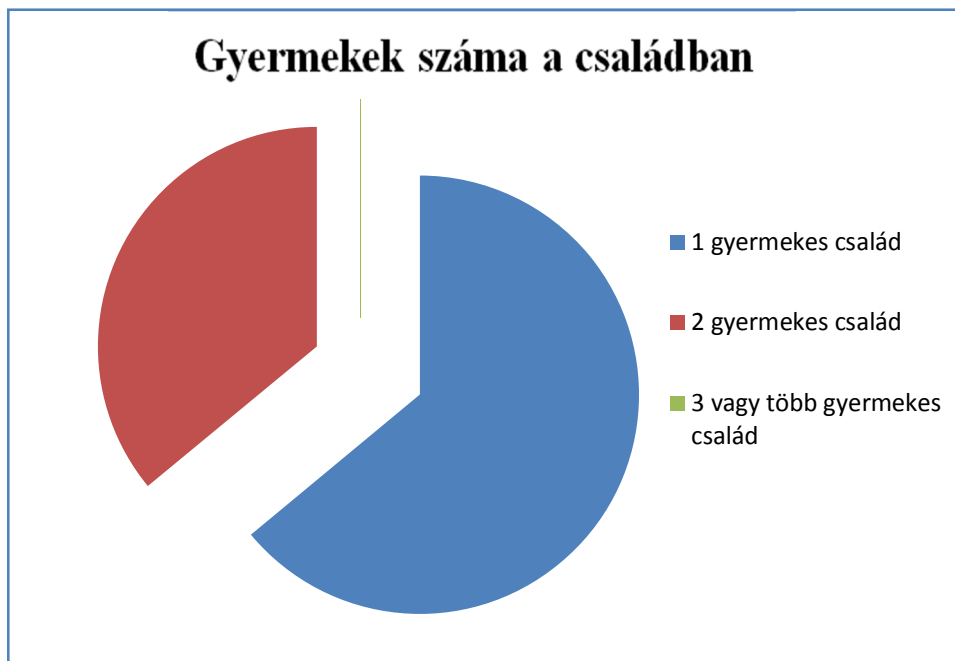
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának elsődleges feltétele, hogy a gyermeket gondozó család egy főre eső jövedelme nem haladhatja meg a 38.475.-Ft-ot, egyedül álló szülő, illetve tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetében a 41.325.-Ft-ot, továbbá a gyermeket gondozó család tagjai külön-külön ne rendelkezzenek a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj összegének húszszorosát (570.000.-Ft), együttvéve pedig hetvenszerezését (1.995.000.-Ft) meghaladó értékű hasznosítható vagyonnal.

Ezen feltételeknek – 2020. évet nyitó adatként – 14 támogatásra jogosult esetben igazolódott a fennállása. Az év folyamán megállapított esetek száma 15 volt, a határozott idő lejáratára miatt 14 jogosultság szűnt meg, így az év végi záróadat 15 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultat mutat.

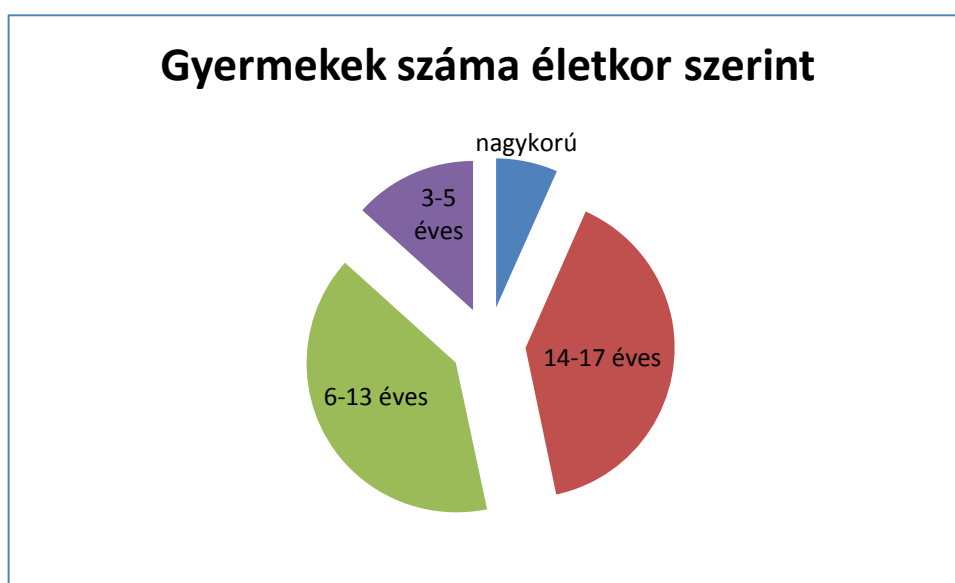
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására nem került sor.

A kérelmezőkre vonatkozó adatok alapján megállapítható, hogy a 15 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek 11 családban nevelkedik. A családokra jellemző, hogy a gyermeket egyedülálló szülő tartja el, a 11 érintett családból 7 esetben egyedülálló szülő neveli a gyermekeket.

A jogosult családok gyerekszám szerinti megoszlása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok 64 %-a 1 gyermeket nevel, 36 %-a kétgyermekes család, míg nagycsalád nem nyújtott be kérelmet ellátás iránt.

A támogatásban részesülők legnagyobb részben a 6-13 éves, illetve a 14-17 év közötti korosztályból kerülnek ki, a gyermekek közül 2 fő tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos.

A gyermekek és ezzel együtt az őket nevelő családok anyagi helyzetének megítéléséhez az egy főre eső jövedelem szerinti megoszlás adhat információt. A rászorultság oka az alacsony jövedelem mellett a keresők számával is magyarázható. 2020. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerinti a jogosultság megállapításakor a következő táblázatban foglaltak szerint alakultak:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerinti a jogosultság megállapításakor

Megnevezés	Egy főre jutó családi jövedelem				Összesen
	az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét nem éri el	az öregségi nyugdíj legkisebb összegének fele, illetve annál több, de az öregségi nyugdíj legkisebb összegét nem éri el	az öregségi nyugdíj legkisebb összegét eléri, de annak 135%-át nem haladja meg	az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át meghaladja, de annak 145%-át nem haladja meg	
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma	2	9	3	1	15

Forrás: saját összeállítás

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése határozza meg a hátrányos helyzetű gyermek fogalmát: Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése alapján halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2020-ban Felsőlajoson 3 fő hátrányos helyzetű gyermeket tartottunk nyilván, míg halmozottan hátrányos helyzet megállapítása **1 fő** vonatkozásában történt.

A Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése szerint a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezés (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

2020. augusztusában 10 fő (6 fő alapösszegű; 4 fő emelt összegű) részére igényeltünk egyszeri támogatást, amelyre 62.000.-Ft-ot fizetett ki az önkormányzat, november hónapban 14 fő (10 fő alapösszegű; 4 fő emelt összegű) részére történt pénzbeli támogatás folyósítása összesen 86.000 Ft összegben.

Az önkormányzatot a gyermekvédelmi kedvezmény vonatkozásában kiadás nem terheli tekintettel arra, hogy a hozzá kapcsolódó normatív kedvezményeket az állam 100 százalékban finanszírozza.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás igénylésére kérelem az elmúlt évben nem érkezett.

2.b.) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Felsőlajoson, illetve egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

Felsőlajos Község Önkormányzata 2020. évben is elkezdte megszervezni a **gyermekek nyári napközbeni ellátását**, amelyre összesen 2 gyermek vonatkozásában érkezett részvételi szándék. Az alacsony igény miatt a **nyári napközbeni ellátás helyett** az érintett családok részére rendkívüli települési támogatás formájában gyermekenként 25.000.- Ft összegű táborozási hozzájárulást fizetett ki az önkormányzat.

Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést köteles megszervezni a megfelelő időtartamban és biztosítani a gyermekek számára a Gyvt. rendelkezései értelmében.

A hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen kell biztosítani a szünidei gyermekétkeztetést.

A törvényi rendelkezés alapján az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, általános- és középiskolai oktatásban részt vevő gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

2020. évben Felsőlajoson a szünidei gyermekétkeztetés számai a következők szerint alakultak:
tavaszi szünetben **2** gyermek étkezett **2** napon keresztül
nyári szünetben **2** gyermek étkezett **43** napon keresztül,
őszi szünetben **3** gyermek étkezett **5** napon keresztül,
téli szünetben **3** gyermek étkezett **7** napon keresztül.

Felsőlajos Község Önkormányzata által biztosított szociális ellátások köre 2015. március 1-jétől jelentősen megváltozott. A 4/2012. (III.27.) önkormányzati rendelet gyermekes családokat érintően elsősorban rendkívüli települési támogatást biztosít a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére. A rendkívüli települési támogatást mind a gyermekes, mind a gyermektelen családok igényelhetik. Az előző év számadatait figyelembe véve megállapítható, hogy a jogosultak közül több az egyedülálló, mint a gyermeket nevelő család.

A gyermekek jólétének, ellátásának biztosításában aktívan helyt áll önkormányzatunk. A támogatások biztosításának hatékonyságát a kifizetések gyorsasága biztosítja, hiszen egy-egy rendkívüli élethelyzet nem tűr halasztást, ezért az önkormányzati rendelet értelmében a rendkívüli települési támogatás a kérelem indokául szolgáló élethelyzet mérlegelését követően azonnal, de legkésőbb 3 munkanapon belül kifizetésre kerül.

Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testülete módosította a természetben nyújtott szociális célú tűzifa támogatás jogosultsági feltételeiről szóló 17/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendeletet a rászoruló családok érdekében is az igénylés megkönnyítésével.

2. c) A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

(Készítette: Zsolnainé Cserni Andrea – Lajosmizse Város Intézményeinek Gazdasági szervezete – gazdasági vezető)

A bölcsődei, valamint az oktatási, nevelési intézményekben a gyermekétkeztetés biztosítása a települési önkormányzat feladata, mely feladatot Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete látja el, a Gyvt. vonatkozó előírásai alapján Felsőlajos tekintetében.

A Gyvt. 21. § (1) bekezdése alapján természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy

nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében,
- b) az óvodában,
- c) a nyári napközis otthonban,
- d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,
- e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],
- g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

Ha törvény másként nem rendelkezik, a gyermekétkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit. A kedvezményeket kérvényezni, a jogosultságot igazolni kell.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy
- ae) nevelésbe vették;
- b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - bb) nevelésbe vették;
- c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - da) nevelésbe vették, vagy
 - db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

2020. évben kedvezményes étkezésben részesülők száma

Óvodában:	ingyenes étkező:	41 fő
	összes étkező:	50 fő
Általános iskolában:	kedvezményes étkező (50%):	19 fő
	ingyenesen étkező:	9 fő
	összes iskolai étkező:	76 fő

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 2016. 01. 01. napjától hatályos változása értelmében a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a hátrányos helyzetű, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen.

2020. évben tavasszal 10, nyáron 2, ősszel 3, télen 5 gyermek vette igénybe a szünidei gyermekétkeztetést.

3. a.) Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

(Készítette: Józsné Dr. Kiss Irén – Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye - Intézményvezető

1. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

1.1. A családsegítés célja és feladata

A családsegítés célját és feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. tv. (a továbbiakban: Szocvtv.) 64. §-a határozza meg: a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

1.2. A gyermekjóléti szolgáltatás célja és feladata

A gyermekjóléti szolgáltatás célját, tartalmát és feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv (a továbbiakban: Gyvt.) 39. és 40. § - a határozza meg: a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszűnését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése;
- a válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- az 1997. évi XXXI. tv-ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményekben működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (család gondozás) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés, a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezi
 - egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevételét,
 - szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
 - egészségügyi ellátások igénybevételét,
 - pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A Gyvt. 40. § (2) bekezdése alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat a fentiekén túl:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat, nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről (külön engedély alapján nyújtható ellátás, legközelebb Kecskeméten, az SOS - Gyermekfalu Magyarországi Alapítványánál érhető el),
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

1.3. Szervezeti forma

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményének (a továbbiakban: Intézmény, EGYSZI) alapító okirata tartalmazza az ellátandó feladatok körében a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokat és gyermekjóléti alapellátásokat, közöttük a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást. Az Intézmény fenntartója 2013. július 01. napjától Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás.

2016. január 1-jétől gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működik. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2) és (3) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

1.4. Működési terület

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működési területe Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területe, összesen 176 km². A KSH Helységnévtár adatai alapján Lajosmizse lakosság száma 2020. január 1-én 11 461 fő, Felsőlajos lakosság száma 872 fő, összesen 12 333 fő volt, az előző évekhez képest a lakosság minimális mértékben emelkedett.

1.5. Ellátottak köre, az igénybevételének módja

A szolgáltatást úgy kell megszervezni, hogy az - szükség esetén - kiterjedjen a településen vagy településrészen élő valamennyi családra. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani. Az ellátottak köre Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területén élő egyének, családok.

A szolgálat igénybevétele térítésmentes. Az alapellátás igénybevétele - jogszabályban meghatározott eseteket kivéve - önkéntes.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vehető személyesen a Lajosmizse, Dózsa György út 104-106. szám alatt, az Intézmény székhelyén. Elérhető a 76/556-186, illetve a 76/556-188 telefonszámon, faxon: 76/356-020 számon és elektronikus levélben a csszlm@gmail.com címen.

Ügyfelfogadási rend Lajosmizse településen, a Dózsa György út 104-106. szám alatti székhelyen (Egészségház):

hétfőn:	8.00 – 12.00	illetve 13.00 – 16.00
kedden:	8.00 – 10.00	
szerdán:	8.00 – 12.00	illetve 13.00 – 16.00
csütörtökön:	8.00 – 12.00	
pénteken:	10.00 – 11.00	

Ügyfelfogadási rend Felsőlajos településen, az Iskola út 12. szám alatti nyitva álló helységben (Faluházban):

szerdán:	8.00 – 10.00
----------	--------------

A Covid-19 járvány alatt a felsőlajosi ügyfelfogadás előzetes egyeztetés alapján történt.

1.6. Személyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: Nmr.) 4 000 fő lakosságszámra vetítve 1 fő családsegítőt ír elő, vagy - ha ez magasabb létszámot eredményez - minden 25 ellátott családra 1 fő. 3 fő családsegítő és a felett közülük vezetőt kell kinevezni. Szociális asszisztens ajánlott létszámként kerül meghatározásra, 10 000 fő lakosságszámra vetítve 1 fő. A lakosságszám alapján 3 fő családsegítő kötelezően, 1 fő szociális asszisztens ajánlottan alkalmazandó. A 2020-ban gondozott családok száma (96 család) alapján elvárt családsegítői létszám 4 fő.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában a 2020. évben 6 státuszt biztosított az Intézmény. 4 fő családsegítő munkakörben, 1 fő családsegítő és intézményvezető-helyettes munkakörben látta el a feladatot, emellett a TOP-5.2.1-15 projekttel kapcsolatos feladatokat is ellátta. 2020. őszétől 1 fő szociális asszisztens munkakörben dolgozott. A családsegítő munkakörbe felvett személyek mindannyian megfeleltek az Nmr. által előírt képesítési előírásoknak.

A korábbi évekre (2016-2018) jellemző magas munkaerő-mozgás megszűnt, a 2020. évben nem volt személyi változás. Az ágazati munkaerő-hiány miatt továbbra is nagy nehézséget jelent a szakképzett, tapasztalt szakemberek biztosítása.

1.7. Továbbképzések

Szolgálatunk munkatársai 2020. évben az alábbi továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken vettek részt:

- A TOP-5.2.1. projekthez kapcsolódóan 1 fő vett részt az *„Érzékenyítő tréning a szegregált környezetben, mélyszegénységben élők hátrányainak csökkentésére”* című képzésen (a képzés beszámít a szakdolgozók továbbképzési kötelezettségébe (30 pont).
- Semmelweis Egyetem szociális munka mesterképzés – diplomát szerzett 2020. évben (1 fő).
- A *„Családokkal végzett szociális munka rendszerszemléletű megközelítése”* című képzése 4 fő családsegítő vett részt, a képzés az EFOP 3.8.2. pályázati program támogatásával.

Az elmúlt évben 1 főiskolai hallgató töltötte gyakorlatát Szolgálatunknál.

1.8. Tárgyi feltételek

Lajosmizsén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az Egészségházban működik, az ügyfélfogadás egy erre a célra kialakított, akadálymentesen megközelíthető helyiségben történik. A helyiségben történik a Család- és Gyermekjóléti Központ, a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat és a Máltai Szeretetszolgálat helyi ügyfélfogadása is, a közös használat az ügyfélfogadási idő beosztása révén nem zavarja az egyes szolgálatok működési tevékenységét. Az ügyfélforgalom lebonyolításához szükséges berendezési és felszerelési tárgyak, eszközök (telefon, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, laptop, fénymásoló, nyomtató, elektronikus nyilvántartó rendszer stb.) biztosítottak. A szükséges kiszolgálóhelyiségek (váró, női, férfi és mozgáskorlátozott WC) használatának lehetősége is klienseink kulturált kiszolgálását biztosítja.

Az emeleten található a családsegítők munkaszobája, illetve az adminisztrációs feladatok (iktatás) ellátáshoz kapcsolódó helyiség. A munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek itt is adottak. Mindenki saját használatú íróasztallal és zárható szekrényrel rendelkezik. Közös

telefonhasználat, fax, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, illetve laptop áll a munkatársak rendelkezésére. A multifunkcionális nyomtatók - szkennelésre is alkalmas - segítségével az iratanyagok elektronikus továbbítása gyorsan történik.

Az esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések helyszíne az emeleti Tanácsterem.

Felsőljajoson a Faluházban külön helyiség áll rendelkezésre a kliensfogadáshoz, amelyben adottak a szakmai munkához szükséges tárgyi feltételek.

1.9. Jogi és szakmai szabályozás változásai

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működését alapjaiban érintő jogszabályváltozások nem jelentek meg az év folyamán. A koronavírus-járványhoz kapcsolódóan a család- és gyermekjóléti szolgáltatás működésével, a gyermekvédelmi eljárásrendekkel kapcsolatban több veszélyhelyzeti jogszabály, illetve szakmai protokoll jelent meg, ezeket a gyakorlatban alkalmaztuk.

1.10. Hatósági ellenőrzések

Az Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálatánál a 2020. évben hatósági ellenőrzés nem történt.

2. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működése

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszere magába foglalja a Szocvtv. 64. § (2) bekezdése szerinti családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert és a Gyvt. 17. § (1) bekezdés szerinti gyermekvédelmi jelzőrendszert. A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működése kiterjed a kiskorú és nagykorú személyekre egyaránt.

2.1. Családsegítői jelzőrendszer

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek pedig jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézményeknek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

2.2. Gyermekvédelmi jelzőrendszer

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében jelzőrendszeri feladatokat látnak el:

- az egészségügyi szolgáltatókat nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények, (2020-tól önállóan a szakképző intézmények),
- a rendőrség, az ügyészség, a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek,
- a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,

- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,
- a települési önkormányzat jegyzője,
- a büntetés-végrehajtási intézet, és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

A fenti intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

2.3. Intézkedés jelzés esetén

A jelzés alapján Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feltérképezi a problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a szolgáltatás céljáról, tartalmáról, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a probléma-specifikus segítségnyújtás megszervezése érdekében más szolgáltatásokkal, intézményekkel, hivatalokkal, hatóságokkal. Meghatározott problémakörök esetén a Szolgálat hatósági eljárást kezdeményez.

A jelzések nyomán munkatársaink sokoldalú tevékenységet folytatnak annak érdekében, hogy a gyermek egészséges testi, lelki és szellemi fejlődését veszélyeztető hatásokat enyhítsék, szükség esetén intézkedéseket tegyenek a veszélyeztető tényezők elhárítására. A jelzés sok esetben további veszélyeztető tényezők feltárásához vezet, ezekre az esetmunka során derül fény.

A hatékony munka érdekében több esetben a jelzőrendszeri tagokkal közösen lépünk fel a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A szolgálat a jelzés kapcsán megszervezi az érintett szakemberek közös családlátogatását, szükség esetén esetkonferenciát, tevékenységével biztosítja a folyamatos információáramlást egy-egy ügy minél gyorsabb rendezése érdekében. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a családlátogatások, személyes találkozások, az esetkonferencián elhangzottak alapján javaslatot készít az intézkedésre, melyet a szakmai protokollban előírt esetekben és módon a Család- és Gyermekjóléti Központ, illetve a gyámügyihatóság felé megküld. A Szolgálat a kapott jelzéssel kapcsolatban a megtett intézkedésekről tájékoztatást küld a jelzést tevő szervezetnek (állampolgári jelzés esetén nincs tájékoztatási kötelezettség).

2.4. Jelzések száma 2020-ban

Lajosmizse települést érintően 199 esetben érkezett jelzés, ebből 167 esetben 18 év alatti, 32 esetben pedig nagykorú ügyében érkezett a jelzés, döntően köznevelési intézményekből, illetve egészségügyi ellátórendszerből Felsőlajos vonatkozásában 2 jelzés érkezett kiskorú gyermekekre, köznevelési intézményből, illetve a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal részéről.

Jelzések száma a 2020. évben

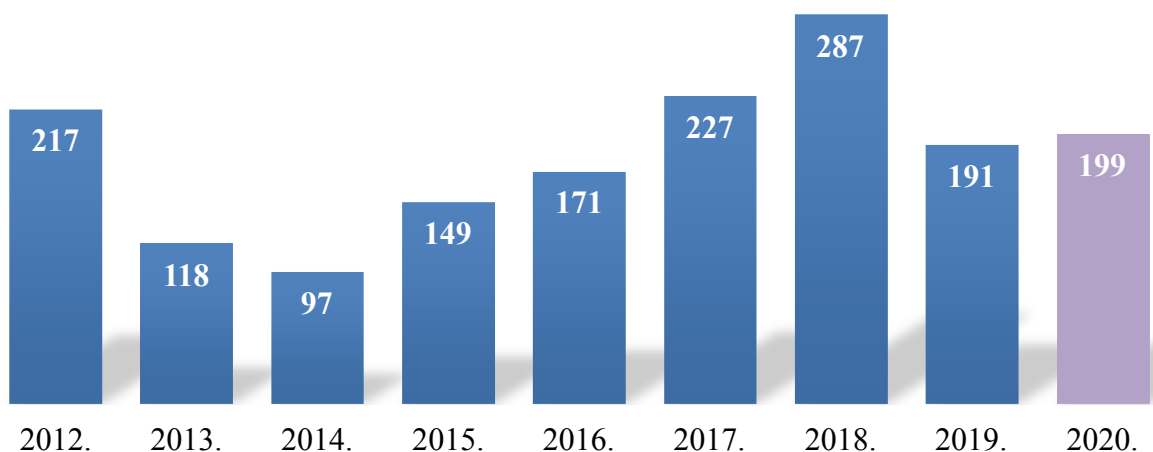
Jelzőrendszeri tag	0-17 éves	18 év feletti	Összesen
Köznevelési intézmény	89	0	89
<i>ebből általános iskola</i>	<i>73</i>	<i>0</i>	<i>73</i>
<i>ebből óvoda</i>	<i>16</i>	<i>0</i>	<i>16</i>
Szakképzési intézmény	17	0	17
Egészségügyi szolgáltató	25	28	53

<i>ebből védőnő</i>	16	18	34
<i>ebből kórház</i>	8	8	16
<i>ebből egyéb egészségügyi ellátó</i>	1	2	3
Állampolgár	3	2	5
Rendőrség	8	0	8
Önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, jegyző	2	0	2
Gyámhivatal	2	0	2
Szociális, gyermekjóléti- és gyermekvédelmi szolgáltatók	20	3	23
Összesen	167	32	199

Forrás: 2020. évi statisztikai és nyilvántartási adatok

A 2012-2014 időszakban a jelzések számának csökkenése volt megfigyelhető, a 2014. évben fordult a trend és jelentős emelkedés kezdődött, mely a 2018. évig kitartott. A 2019-es évben a jelzések száma jelentősen csökkent. A 2020. évben emelkedést vártunk a jelzések számában, ez azonban a koronavírus okozta járványhelyzet miatt nem jelentkezett.

Jelzések száma éves összesítésben 2012-2020 között.

Forrás: Éves statisztikai és nyilvántartási adatok

2.5. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszeri munka értékelése

A köznevelési és a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények adták a jelzések 48%-át, ez kis mértékben (6%) csökkent az előző évhez viszonyítva.

A jelzések oka döntően továbbra is az *igazolatlan hiányzások*. Az igazolatlan hiányzások jelentős része az orvosi igazolások késedelmes vagy hiányos leadásából fakadt, jelentős részük egyszeri intézkedéssel, illetve alapellátásba vétellel kezelhető volt. Az igazolatlan hiányzások mellett megjelentek a nagyszámú, igazolt hiányzásról szóló jelzések, különösen a 2020/2021-es tanév őszi időszakában, a járványhelyzethez kapcsolódóan fordult elő, hogy néhány gyermek esetében a tanév sikeres teljesítését megakadályozó mennyiségű hiányzás halmozódott fel.

A jelzésekben felbukkan gyakori az *elhanyagolás* gyanúja, mely leginkább személyi higiénia hiányában, nem megfelelő öltözetben nyilvánul meg. Az egészségügyi veszélyeztetésen belül kell említeni azokat az eseteket, amikor a gyermek megfelelő kíséret nélkül érkezik az intézménybe, illetve a szülő alkoholos vagy egyéb pszichoaktív szer általi befolyásoltság érzetét kelti.

A *magatartási problémák* (13 jelzés 2020-ban) esetében az iskolán belül agresszió az egyik legfontosabb probléma. A magatartási problémákat a családi rendszer működési zavarának egyik fontos jelzőjének tekinthetjük. A *szülői együttműködés hiánya* általában más veszélyeztető tényezőkkel együtt fordul elő, a köznevelési intézmény nem tudja a szülőkkel a gyermeket érintő problémákat rendezni.

A **szakképzési intézmények** 17 alkalommal küldtek jelzést (ez csaknem azonos az előző évi jelzésszámmal), szinte kivétel nélkül rendkívül magas igazolatlan és igazolt hiányzásokról kaptunk értesítést. A hatékony intézkedést akadályozza, hogy a tanulók tisztában vannak a tankötelezettségi életkorral, így érdemben nehéz lehet rájuk hatni, a hiányzások nagy arányban vezetnek az iskolarendszertől való kieséshez, lemorzsolódáshoz.

A jelzések második legfontosabb forrása az **egészségügyi ellátórendszer**. Ezen belül kiemelendő a **védőnői szolgálat** tevékenysége, mely a legnagyobb arányban küld jelzéseket. A jelzések legnagyobb részben a várandóssággal kapcsolatosak, itt a *titkolt, gondozatlan vagy alulgondozott várandósság*, a *kiskorúság*, a *várandós környezetében fennálló szociális problémák* okán érkezik jelzés. A megszületett gyermekek esetében a *nem megfelelő gondozás, elhanyagolás* okán kapunk jelzéseket, de a *családon belüli konfliktusok, bántalmazás, életmódbeli problémák* is felmerülnek. A védőnői hálózaton keresztül is érzékelhetők a településen élő román állampolgárságú személyekhez kapcsolódó szociális problémák, egészségügyi ellátásra való jogosultság hiányában a teljes várandósság gondozatlan, a születés utáni időszakban a csecsemő egészségügyi ellátása is problémás.

A második legaktívabb egészségügyi jelzőrendszeri tag a **Bács-Kiskun Megyei Kórház** (16 jelzés 2020-ban). Nem csak kiskorúak, hanem a kórházból kikerülő nagykorú (főként idős) személyek kapcsán kapunk jelzéseket. A kiskorúak esetében az *egészségügyi elhanyagolás* a jelzések oka, ez legtöbbször az orvosi terápia mellőzésében, nem megfelelő betartásában nyilvánul meg. A nagykorú személyeknél az egyedül élő, nem gondozott vagy gondozást elutasító idős személyekről kapunk jelzéseket.

Továbbra is problémát jelent, hogy nem küldenek jelzést a házi orvosok, illetve házi gyermekorvosok, pedig a szakmai protokollok közvetlen jelzési kötelezettséget írnak elő számukra. A koronavírus okozta járványhelyzet a beteg-orvos személyes találkozásokat a telefonos kapcsolattartási formára változtatta, így a gyermekorvosoknak kevesebb lehetősége volt észlelni a veszélyeztetettséget. A védőnői szolgálat ezt a hiányosságot részben kompenzálja, ez azonban nem mentesíti az orvosokat a jelzési kötelezettség alól.

Egyéb egészségügyi intézménytől (pl. **orvosi ügyelet**től) 3 személyt érintően kaptunk jelzést 2020-ban.

A **rendőrségtől** érkező jelzések száma (8 db) az előző évhez képest csökkent, a jelzések *kiskorúak bűncselekményben való érintettségéről* szólnak, sajnos jellemzően elkövetői minőségben.

Az **állampolgári bejelentések** (5 db) esetében *bántalmazás, szülői életvitellel kapcsolatos jelzések* (pl. szenvedélybetegség, kiskorúak felügyelet nélkül hagyása) érkeznek, megjegyzendő, hogy a bejelentések egy része a kivizsgálás során megalapozatlannak bizonyul. Kis arányban van jelen jelzőként a települési önkormányzat (jegyző), más települések család- és gyermekjóléti szolgálatai. A járási család- és gyermekjóléti központ, illetve a gyámügyi feladatokat ellátó kormányhivatal részéről továbbított jelzések érkeztek az év során.

A jelzőrendszeri működésben hiányként jelentkezik, hogy létszámhiány miatt a településen nem működik az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.

2.6. Jelzőrendszeri és szakmaközi megbeszélések

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020-ban is tartott jelzőrendszeri értekezletet/szakmaközi megbeszéléseket. A járványhelyzethez kapcsolódó, személyes jelenlétet korlátozó rendelkezések miatt 3 alkalmat tudtunk a megszokott keretek között, személyes jelenlét mellett biztosítani:

- Január 10. **Szerhasználat, addikció**
Kesjár Attila, *BKM Rendőr-főkapitányság*

- Augusztus 6. **Családon belüli erőszak**
Tót Szilvia, Kesjár Attila, *BKM Rendőr-főkapitányság*
- Október 9. **Iskolaőrség**
Tót Szilvia, *BKM Rendőr-főkapitányság*

További 3 alkalommal online megbeszélést kezdeményeztünk a jelzőrendszeri tagokkal, első sorban az aktuális problémákat, járványügyi helyzettel kapcsolatos ügyekben egyeztetve.

A jelzőrendszeri tagoknak minden alkalommal írásos meghívót küldtünk, az értekezletről emlékeztetőt és jelenléti ívet készítettünk. A szakmaközi megbeszéléseken állandó témát jelentettek a szakmát érintő aktualitások, illetve a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázattal kapcsolatos tájékoztatás.

Az Intézmény 2019. évi szakmai munkáját Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára dísztermében 2020. február 21-én tartott, „*Gyermekvédelemtől a felzárkózásig*” címmel megrendezett éves szakmai tanácskozásán mutatta be az Intézmény.

A jelzőrendszeri működés tapasztalatairól Meleg Sándor intézményvezető-helyettes, jelzőrendszeri felelős számolt be, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2019. évi tevékenységét Dr. Faragó Viktor szolgálatvezető mutatta be. Guttyán Ágnes és Földszin-Bognár Szilvia családsegítők esetek bemutatásával emelték ki a családsegítői munka egyes szakmai elemeit.

A szakmai tanácskozáson került sor a „*Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” TOP-5.2.1 projekt addigi eredményeinek bemutatására. Az alkotóműhely tapasztalatairól Meleg Sándor intézményvezető-helyettes számolt be. Neichel Lászlóné családsegítő a szociális bérlakásokba költözőkkel végzett szociális munkát mutatta be, Bodáné Vörös Katalin védőnő a VELEM program tartalmát és célkitűzéseit ismertette a hallgatósággal. A tanácskozásra előadóként meghívtuk a programban részt vevő külső szakembereket, a bűnmegelőzési foglalkozások tapasztalatairól Tót Szilvia bűnmegelőzési előadó, a Kecskeméti Rendőrkapitányság munkatársa számolt be. A szülői kapcsolatépítő tréningről és a fiatalok kommunikációs tréningjéről Nádas Mária és Túri Máté, a Kommunikációs és Kapcsolatépítő Képző Központ Egyesület trénerai beszéltek, Karsainé Soós Katalin gyógypedagógus, mentálhigiénikus, családterapeuta pedig a mentálhigiénés és családterápiás foglalkozások tapasztalatai osztotta meg a hallgatósággal.

2.7. Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

A 2020. évi intézkedési terv tartalmazta a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázat keretén belül tervezett feladatokat és az ezen túli intézményi feladatcsoport tartalmazta.

Az Intézkedési terv 26 problémakört nevesített, ezekhez konkrét feladatokat, célokat társított. A járványhelyzet ellenére az intézkedési tervben foglaltakat végrehajtottuk, egyes programok esetében az ütemezés módosítása vált szükségessé, más esetekben az eredeti célokkal összhangban álló helyettesítő programot valósítottunk meg.

2020. évi Intézkedési tervben foglalt feladatok és teljesülésük.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
1.	Szegregátum szociális bérlakásaiban élők támogatása	Szociális munka biztosítása	Teljesült
2.	Közösségi tér működtetése	Helységhasználat szabályozott szervezése, lebonyolítása	Teljesült /COVID-19 miatt időszakosan lezárva/

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
3.	Szegregátumban élő fiatalok szocializációjának hiányosságai	Alkotóműhely	Teljesült /COVID-19 miatt átütemezve/
4.	Szegregátumban élő fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanításmentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	Teljesült
5.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Pszichodráma	Részben teljesült /4 alkalom COVID-19 miatt elmaradt/, helyettesítő programként a mentálhigiénés foglalkozás valósult meg
6.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Fiatalok eredményességi tréningje	Teljesült
7.	Szegregátumban élők szociális támogatásának megerősítése	Folyamatos szociális munka megteremtése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Teljesült
8.	Szegregátumban élők egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	Teljesült /a 2020. évi Egészség hét ideje alatt/
9.	Szegregátumban a bűnelkövetővé, ill. áldozattá válás megelőzése	Bűnmegelőzést, közbiztonság javítását elősegítő program.	Részben teljesült /COVID – 19 miatt egyes foglalkozások csökkentett óraszámúban valósultak meg, ill. elmaradtak/
10.	Helyi tevékenységek koordinációja	Szakmai megbeszélések szervezése	Teljesült
11.	Alacsony környezet-tisztasági kultúra.	Környezet-tisztasági akciók.	Teljesült - terület bejárás 4 alkalommal - kukák biztosítása - szelektív zsákok osztása - ügyintézők segítése
12.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	Teljesült
13.	Egészségvédelem. Fog és szájpótlási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Részben teljesült - VELEM programban csoportos oktatások - egészségügyi csomagokban szájhigiénés termékek
14.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	COVID-19 miatt elmaradt, helyettesítő program: VELEM program egészségfejlesztő előadásai valósultak meg
15.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	Teljesült

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
16.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült
17.	Egészségvédelem A mellrák kérdéskörei.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült /mammográfiai szűrővizsgálat teljesült/
18.	2019. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	Teljesült 2021.02.19. napján megtartásra került
19.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együtt-működésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	Teljesült
20.	Korai és szociálisan problémás várandósság	V.E.L.E.M. program	Teljesült
21.	Szerhasználat	Információk gyűjtése, kapcsolattartás szakemberekkel	Teljesült – /1. szakmaközi megbeszélés/.
22.	Alacsony foglalkoztatottság egyes társadalmi csoportokban	„ Állásinfo ” információs adatbázis. Önéletrajzok, motivációs levelek írása.	Teljesült
23.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszélyhelyzetét észlelő- és jelzőrendszer-ének fejlesztése Ügyintézés.	Teljesült
24.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása.	Teljesült
25.	Értékek közvetítése.	Luca Napi Gyermek Karácsonyi Ünnepség – Cipős doboz akció.	Részben teljesült /ajándékozás családlátogatásokkal teljesült, a Luca napi ünnepség elmaradt COVID – 19 miatt/
26.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáféréseinek javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	Teljesült

Forrás: 2020. évi Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

3. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

3.1. Ellátottak száma és alapvető jellemzői

A 2020. évben **Lajosmizsén** a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 96 családot gondoztunk, mely összesen 271 főt foglalt magába, ebből 258 kiskorú gyermek. 158 gyermek volt alapellátásban, akik 59 családban éltek. 92 gyermeket gondoztunk a védelembé vétel keretében, ez 34 családot jelent. 3 gyermek, akik 3 családban élnek, az ún. családbafogadás hatálya alatt áll. Egyedülállóként gondozott, ún. „családsegítő” ügyfelünk a tavalyi évben 15 fő volt. A 2020. évben védelembé vételi kezdeményezéssel 17 család, azaz 25 gyermek vonatkozásában éltünk. Ezen felül 7 fő esetében tettünk javaslatot ideiglenes hatályú elhelyezésre.

Felsőlajoson a gondozásban lévők száma összesen 14 fő volt, mely 5 családot jelent, ebből a gyermekek száma 6 volt. A gondozott családok számában a 2019. évhez képest csökkenés figyelhető meg.

Gazdasági aktivitásukat tekintve az ellátásban részesülő családokban magas arányú a munkanélküliség és az inaktivitás. A gondozott személyek közül gazdaságilag potenciálisan aktív csoportokba tartozó személyeknek alig 50%-a foglalkoztatott, 30%-a álláskereső, és 20%-a inaktív státuszú. Az elmúlt években megfigyelhető volt a munkaerő-piaci aktivitás növekedése, ami pozitív hatást gyakorolt egyes szociális jellegű problémákra. Ugyanakkor továbbra is jelentős a mezőgazdasági idénymunkákból, alkalmi munkákból élők száma. Tapasztalataink szerint a kedvező munkaerő-piaci helyzet rövid távon az oktatással szemben ellenérdekeltté teszi a klienseket, hosszú távon viszont a szürke- és fekete foglalkoztatás, az alkalmi jellegű vagy rugalmas foglalkoztatási formák jelenléte kiszolgáltatott helyzetbe hozhatja a családokat.

Iskolai végzettségük szerint a szolgáltatást igénybe vevők döntő többsége alacsony képzettségű, a 14 év felettiek között a maximum általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 84%, a szakiskolai, szakközépiskolai végzettséggel, érettségivel, befejezett felsőfokú iskolai végzettségűek csak 16%-os arányban vannak jelen. A 14 éven felüliek körében az alacsony iskolai végzettség a szociális problémák fontos jellemzője. Az általános iskolát végzettek és a 8. osztálynál kevesebbet végzettek aránya a szociális problémával küzdők között felülreprezentált. A szürke vagy feketegazdaságban foglalkoztatott családok álláskeresői járadékra nem, vagy csak kevesen jogosultak.

A családszerkezetre vonatkozóan megállapítható, hogy magas (26%) a gyermeket/gyermeket egyedül nevelő szülők száma. Az egyedülálló nagykorú személyek aránya 7%, a gyermekes házastársak, illetve élettársak aránya 62%. A gondozott családok összetételében az előző évhez képest érdemi változást nem tapasztaltunk. A gyermekes családokban jellemzően 3 vagy több gyermeket nevelnek, a gondozásunkban lévő családok kb. 40%-a nagycsaládos. A családok 2/3-ban mindkét szülő jelen van, a gyermekeket a szülők közösen nevelik. A szociális problémák tekintetében továbbra is kockázati tényező a magas gyermekszám, illetve ha a szülő egyedül neveli gyermekeit.

3.2. Forgalmi és szolgáltatási adatok

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020. évben is intenzív segítő tevékenységet folytatott, de a koronavírus okozta járványhelyzet miatt kliensforgalom csökkent. A családlátogatások száma az előző évi 57%-ára esett vissza, de jelentősen csökkent minden személyesen lebonyolított segítő tevékenység esetszáma az elmúlt évben. Emelkedett viszont a más szolgáltatáshoz való hozzáférést javító intézkedések, közvetítések száma.

A járványhelyzetre való tekintettel a kliensekkel való kapcsolattartást több ponton módosítottuk. A koronavírus miatt új elem volt az időpontfoglalás az ügyfelek számára, a személyes kapcsolattartást jelentős részben a telefonos kommunikáció váltotta fel, ami az év

második felében egyre gördülékenyebbé és hatékonyabbá vált. Jogszabálmódosítás alapján a hatóság a rendelkezésére bocsátott iratokból is hozhatott döntést, ezzel csökkent a hatósági tárgyalásokon a személyes részvételek száma. Az összesített tevékenységszám az elmúlt évben 1538 volt, mely a 2019. évi érték 60%-a.

Adományokkal, illetve a 2020. év decemberében tartott, ún. „ruhabörzéssel”, bútoradományokkal, a téli hideg időszakban élelmiszer kríziscsomagok összeállításával és kiosztásával Család- és Gyermejkölési Szolgálatunk továbbra is segítette a rászorulókat, különösen a téli és karácsonyi ünnepi időszak alatt. Együttműködve a Polgármesteri Hivatallal, Szolgálatunk 184 esetben segítette ügyintézés keretében a rászorulókat abban, hogy a téli tűzifához hozzájussanak. A települési önkormányzat tűzifa-támogatására bevezetett rendszere tapasztalataink szerint jól működik, a feladatok felosztása a szervezetek között megfelelő, a családsegítés és az önkormányzati munkatársak együttműködése példaértékű, a családsegítők a rászoruló felkutatásában és tájékoztatásában és a kapcsolódó ügyintézésben is jelentős munkát végeznek.

A 2016-2020. évi adatok áttekintése során megállapítható, hogy az egyes szolgáltatások iránti igény évről évre változik, mely tevékenységi forma felé mutatkozik nagyobb szükséglet. A 2020. évi tevékenység-számokra nagy hatással volt a járványhelyzet, ez várhatóan a 2021. évben is jelentkezni fog.

Szolgáltatási tevékenység adatai (alkalom)

Tevékenység	Tevékenység száma
Családlátogatás	541
Segítő beszélgetés	138
Tanácsadás	212
Segítségnyújtás ügyintézésben	94
Információnyújtás	120
Adománykövetítés	181
Esetkonzultáció	87
Esetkonferencia	19
Egyéni vagy csoportos készségfejlesztés	44
Jogi és szociális ügyekben segítségnyújtás	111
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	191
Közreműködés kapcsolattartásban	16
Tűzifa ügyintézés	184
Környezettanulmány	8

Forrás: 2020. évi KSH adatszolgáltatás módszertana alapján, 2020. december 31-i jelentési időpontra számolva, Lajosmizse és Felsőlajos településeket egybevéve.

3.3. Együttműködés a Család- és Gyermejkölési Központtal

Szolgálatunk az év folyamán 49 alkalommal tartott a Központ jelzőrendszeri tanácsadója és az esettanácsadók részvételével esetkonferenciát, ebből 2 érintett Felsőlajoson élő családot. Az esetkonferenciákon az érintett családok és a meghívott szakemberek nagy részben megjelennek, ezáltal mindenki számára megfelelő, problémához illeszkedő megoldások szülehetnek. Rendszeresek voltak a Központ esettanácsadói lekövetített közös családlátogatások, folyamatosan megtörtént a kölcsönös tájékoztatás a gondozási folyamat kapcsán.

3.4. Szünidei gyermekétkeztetésben való részvétel

Intézményünk a tavalyi évben nem vett részt a Gyvt. 21. § (1) g) pontja szerinti szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában, a járványhelyzetre tekintettel ez a korábbi évektől eltérő módon zajlott. A Család- és Gyermejkölési Szolgálat munkatársai - a kiskorú gyermekek

ellátása érdekében - munkájuk során rendszeresen felhívják ügyfeleink figyelmét az étkezés igénybevételének lehetőségére, ügyintézés keretében pedig segítettek az igénylést.

3.5. Luca-napi gyermekkarácsony

A járványhelyzettel kapcsolatos korlátozások érintették az Intézmény hagyományos Luca napi gyermekkarácsonyi ünnepségét. A rendezvényből a karácsonyi műsort törölni kényszerültünk, de az elkészült karácsonyi csomagokat az Intézmény munkatársai személyesen elvitték a családokhoz.

4. TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 pályázati program megvalósulása

4.1. Alkotóműhely

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projektben a tanév rendjéhez igazodva, heti egy alkalommal tartottunk hátrányos helyzetű, döntően a szegregált területen élő gyermekeknek foglalkozást. A foglalkozásokban a szociális készségek fejlesztése, helytörténeti és roma kulturális ismeretek bővítése, illetve kreatív alkotó tevékenységeken keresztül a különböző szakmák és művészeti formák megismerése zajlik adott területen jártas szakemberek bevonásával. A foglalkozásokon hangsúlyosan megjelent az ön- és társismeret, a konstruktív kommunikációs és kapcsolati mintázatok, a koncentráció, tartós figyelem, érzelmi stabilitás fejlesztése a meglévő készségek, ismeretek felismerésével, felszínre hozásával és támogatásával.

A pályázati program szerint az alkotóműhelyt a 2019/2020. tanév II. félévében terveztük lezárni (2020. júniusi záró kiállítással), de a járványhelyzeti korlátozások miatt a műhelysorozat 2020 márciusában megszakadt. Az elmaradt programokat átütemeztük a 2020/2021-es tanév I. félévére, a foglalkozásokat november elején, az újabb korlátozások előtt teljesítettük, december közepén a Közösségi Házban kiállítást készítettünk, melyet a gyermekek és szülei a járványügyi előírások betartása mellett megtekinthettek. A projektidőszakban összesen 81 alkotóműhelyes foglalkozás valósult meg. Célkitűzésünk szerint tanévenként 30-30 gyermeket szeretnénk volna a programmal elérni, végül összesen 108 gyermek vett részt a foglalkozásokon. Egyesek velünk voltak csaknem az év összes alkalmán (sőt, a két tanévben folyamatosan), mások csak a sorozat egy-egy szakaszán tartottak velünk. Az alkotóműhely programjainak szervezésében és megvalósításában 16 szakember vett részt, a foglalkozások lebonyolítását az intézmény családgyógyozó munkatársai segítették.

4.2. Nyári gyermektáborok

A Gyvt. értelmében az Intézmény feladata a szabadidős programok szervezése, a 2020. évben ez a program szorosan kapcsolódott a TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 pályázathoz. A nyári hónapokban, évi 2 turnusban, turnusonként 5 nap időtartamban, maximum 20 fő gyermeklétszámmal valósítottuk meg. A tábor vezetője Faragó Gyula volt, aki pedagógusként, edzőként nagy gyakorlattal rendelkezik a táborvezetésben. Hatékony módszereivel, motiváló erejével, gyermekközpontú hozzáállásával pedig sikeresen formálta a résztvevő gyermekeket. Munkáját egy fő szociális segítő (Neichel Lászlóné 2018-ban és 2019-ben, illetve Nagy Vivien 2020-ban) támogatta. Az egyes programok szervezésébe bekapcsolódtak a szociális szakmai munkát végző munkatársak, illetve önkénteseket is bevontunk.

A tábor programjain 2020-ban június 22-27. és június 29 – július 3. között 20-20 gyermek vett részt. A programok alapját a sport adta, ennek az egészségre gyakorolt kedvező hatása mellett kiemelendő a közösségi tevékenységhez szükséges készségek fejlesztése, szocializáció

támogatása. A délelőtti sportprogramoknak az elmúlt évekhez hasonlóan a *Lázár Bence Lajosmizsei Labdarúgó Sportcentrum* adott otthont.

A 2020. évben a programok között szerepelt a lajosmizsei Tűzoltóság felkeresése, *MagánZoo* (Felsőlajos) látogatása, a *Dechy Lovasfarmon* pedig kipróbálhatták a gyermekek a lovaglást. A program részét képezte a *Liza Aqua & Conference Hotel* nyílt medencéiben történő fürdőzés.

4.3. Szociális munka a projekt keretében

A program alapját a célterületen élőkkel végzett folyamatos szociális munka jelentette, ennek keretein belül pénzügyi, családszervezési és életvezetési tanácsadások, a hátralékok kezeléséhez kapcsolódó tanácsadás, a problémák feltérképezése, egyéni fejlesztési tervek készítése, felülvizsgálata és az abban foglaltak megvalósítása szerepelt. Ezeket a tevékenységeket egészítette ki, illetve támogatta a szociális munkások szupervíziója. A pályázat a lakosságszám alapján 5 szociális munkás munkáját igényelte, ez a pályázat teljes időszakában biztosított volt. A szociális munkások szolgáltatásai a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat ügyfélfogadási helyszínén (Egészségház), illetve a Községi Házban voltak elérhetők, de munkatársaink sok időt töltöttek az akcióterületen is, személyesen felkeresve a családokat.

A Községi Ház átadását követően 2 fő szociális munkás részvételével kihelyezett ügyfélfogadást („jelenlét ügyfélfogadás”) biztosítottunk 2019 augusztusától hetente 2 alkalommal. Az ügyfélfogadások iránt az intézményi ügyfélfogadáshoz képest mérsékeltebb volt az érdeklődés. A többség továbbra is a „jól bevált” intézményi ügyfélfogadást vette igénybe, illetve a szociális munkásokkal találkozásra a családlátogatások és egyéb rendezvényekhez kapcsolódóan került sor. A kihelyezett személyes ügyfélfogadást a koronavírus járvány miatt életbe lépő veszélyhelyzeti előírások miatt 2020 tavaszán a veszélyhelyzet időtartamára, illetve 2020 őszén fel kellett függesztenünk, ezen időtartamok alatt az Egészségház ügyfélfogadásán voltak elérhetőek a szociális munkások.

A pályázati felhívásnak megfelelően a szociális munkások a pályázat kezdetétől kiemelten foglalkoztak a szociális bérlakások lakóival. Közreműködtek az új lakók kérelmeinek ügyintézésben, a közműszerződések megkötésében, a bérleti és közműdíjakkal kapcsolatos fizetési kötelezettség megfelelő teljesítésében, a fellépő szociális problémák kezelésében. A pályázati program lezárásáig néhány késedelmes befizetéstől eltekintve a szociális bérlakásokban lakók esetében nem történt hátralék-felhalmozódás. A projekt keretén belül a lakóknak kukát biztosítottunk, a megrongálódott vagy eltulajdonított kukákat pótoltuk. A pályázat zárását követően a bérleti szerződésben foglaltaknak megfelelően az Intézmény Család- és Gyermejjóléti Szolgálatának családsegítői folytatják a támogató szociális munkát.

A segítő munka támogatására a program 162 órában szupervíziós lehetőséget biztosított, amely 2018 szeptemberétől a program zárásáig működött, összesen 35 alkalommal. Ezt a segítséget nem csak a szociális munkások, hanem egyéb szakemberek (pszicho-dráma csoport trénerai, védőnők) is igénybe vehették. A program szociális munkásai pedig az Emberi Erőforrás-fejlesztési Operatív Program (EFOP) keretében speciális felkészítő tanfolyamon is részt vettek.

4.4. Törekvés a foglalkoztatás elősegítésére

Az Uniós és hazai foglalkoztatáspolitikai stratégiák is célként jelölik meg az elérhető legmagasabb foglalkoztatást, illetve minden társadalmi hátránnyal küzdő munkanélküli munkaerő-piaci részvételét. A munka egyik fő funkciója a jövedelemszerzés, ennek révén a

dolgozó képes szükségleteit kielégíteni, gondoskodni családjáról, aktívan részt venni a társadalmi életben.

Az előkészítés során folyamatosan konzultáltunk partnereinkkel, 2018 februárjában pedig munkáltatói fórumot szerveztünk. A programban megteremtettük a lehetőségét a hiányzó általános iskolai évek (7. és 8. osztály) pótlására, illetve szakmát adó képzésen való részvételre. A kitűzött cél az volt, hogy 30 fő az általános iskolai tanulmányait fejezze be és további 20 fő szerezzon szakmát. A program indításakor kiderült, hogy a korábban képzési igényt jelző személyek (közel 40 fő) nem kívánnak részt venni a képzésben, 1 személy kezdte csak meg a képzést. Újbóli toborzással több, mint 30 fő jelentkezett a képzésre, de a nagyfokú lemorzsolódás miatt az általános iskolai képzést le kellett állítani.

A képzések kapcsán észleltük a megvalósítás nehézségeit, elemezve a helyzetet, új célokat tűztünk ki, módosítottuk a programot, az erőforrásokat pedig átcsoportosítottuk olyan tevékenységekre, melyeket a célcsoport aktivitásával sikeresen meg tudtunk valósítani. Ennek megfelelően a képzési projektrészbe olyan, egészségügyi ismereteket adó programokat építettünk be, mint az elsősegély és a védőnői VELEM program oktatásai.

4.5. Törekvés a kora-gyermekkor, gyermekkor és formális oktatáson kívüli fejlesztésre

A program ezen pontjának célja a gyerekek iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok megszervezése volt, e téren három csoportos tevékenységet valósítottunk meg.

A **pszicho-dráma** egy feltáró és gyógyító, dinamikus pszichoterápiás módszer, első sorban a gyermekeket ért sérelmek (kortárs, családi sérelmek) feldolgozásában nyújt nagy segítséget. A pszicho-dráma foglalkozásokat két tanévben indítottuk el, 6 fő, közel azonos életkorú gyermekkel. Tanévenként 25 alkalom, alkalmanként 2 óra időtartamban 2 fő tréner (Dr. Kemény Gabriella mentálhigiénés segítő szakember, pszichodráma és gyermekdráma vezető és munkatársa, Nagy Irén pedagógus) vezette a foglalkozásokat. A foglalkozás eredményeként a gyermekek viselkedésében számos pozitív változás volt tapasztalható, mérséklődtek a viselkedési problémák.

A második tanév tervezett megvalósítása 2020. márciusban az egészségügyi veszélyhelyzet miatt megszakadt. Az elmaradt 4 alkalom a 2020. szeptemberben már nem volt megvalósítható a köznevelési intézményeknek kiadott EMMI utasítás alapján. Az elmaradt foglalkozások forrásait egy hasonló profilú szakmai segítő tevékenységre, a mentálhigiénés foglalkozásra csoportosítottuk át.

A **szociális készségeket fejlesztő tréning fiataloknak** elsősorban a hátrányos helyzetben lévő gyermekek lemorzsolódásának megakadályozása, integrációs esélyeinek növelésére jött létre. A pályázati időszakban három korcsoportra indult önálló foglalkozás: a 15-18 évesek (középiskolások), a 11-12 évesek (5-6.osztályosok) és a 13-14 évesek (7-8. osztályosok) számára szerveztünk csoportot. Egy-egy tréning 8 alkalommal, 3 órás időtartamban, 2 tréner vezetésével történik. A foglalkozásokat iskolai idő után, hetente egyszer, lehetőleg azonos napon, azonos időben tervezzük, de a tanév rendjéhez alkalmazkodva ezt rugalmasan kezeltük.

A **kommunikációs és kapcsolatépítő tréning szülőknek** célja a kommunikációs készségek fejlesztése, ezáltal a gyermekneveléssel kapcsolatos készségek javítása. A tréning a konfliktuskezelés agressziómentes módszereinek megtanítását és a családon belüli helyes kommunikáció elősegítését helyezte középpontba. A foglalkozásokat 2 csoportban szerveztük meg, egy csoport 6 alkalommal, 5-5 órás időkeretben működött, csoportonként 16 fő részvételével. Csoportonként 12 órában volt lehetőség egyéni konzultációra is a trénerrel. A tréning lehetőséget adott olyan magatartások kialakítására, melyek a szülői szerepben hatékonyabb működést tesznek lehetővé.

4.6. Egészségértést, egészségtudatosságot fejlesztő programok

A pályázati tevékenységek elemét képezték az **egészségtudatos magatartást elősegítő, ösztönző előadások**, melyeket változatos témákban szerveztünk meg. Három éven keresztül nyílt lehetőség dr. Márton Rozália doktornő vezetésével az elsősegély alapjainak elsajátítására, az ismeretek elmélyítésére, a pályázat keretében tartott előadást dr. Orosz Enikő, Gyórfi Pál, dr. Presenszky Szilvia és Meleg Sándor az egészséges életmód egy-egy területéről.

Egészségügyi programkínálatunk alapját az **egészségügyi szűrések, vizsgálatok, állapotfelmérések** adták. A szűrőprogramok tekintetében Intézményünk működésében a kiterjedt és hatékony programoknak hagyománya van, a szűrőprogramok iránt évről évre egyre nagyobb érdeklődést tapasztalunk. A vizsgálatok fókuszát azok a népbetegségek adták, melyek napjainkban a legnagyobb arányban felelősek a megbetegedésekért és halálozásokért. A 3 évben összesen 12 típusú szűrővizsgálatot szerveztünk. A pályázati időszakban összesen 1 433 szűrést végeztek a közreműködők.

A projekt erőforrásaira és az Intézmény dolgozóinak szaktudására építve 2019-ben a fiatalok körében jelentkező várandósság, illetve a hátrányos helyzetű személyek körében súlyos szociális problémákkal társuló várandósság kezelésére stratégiát alkottunk. Az un. **VELEM program** főbb elemei voltak

- kiscsoportos és egyéni oktatás, illetve tanácsadás a védőnők bevonásával, mely kiterjed a személyi higiénia, a szexuális egészség több területére, beleértve ebbe a korszerű fogamzásgátlást is,
- személyes higiéné fejlesztésére csomagok kiosztása,
- fogamzásgátló készítmény hozzáférhetőségének biztosítása.

A csoportos foglalkozásokat 70 órás időkeretben a felső tagozatos iskolás fiatalokra fókuszálva szerveztük meg, összesen 208 gyermek kapott életkorának megfelelő, tematikusan bontott tájékoztatást, kortárs csoportban, integrált formában. Másik fő megvalósítási forma az egyéni - családi tanácsadás volt, melyben 200 óra időkeretben egy-egy személy, vagy család (pl. édesanya lányával) kaphatott szakszerű tájékoztatást, ezen összesen 177 személy vett részt. Lehetőség volt ingyenes fogamzásgátló igénylésére is, ebben a szociális munkások és a védőnők a településen rendelő nőgyógyász szakorvos, Dr. Kosztelny Iván és Dr. Bíró Balázs bevonásával tájékoztatták és támogatták a családokat, a program zárásig 18 személy lépett be a programba.

A COVID-19 járványidőszakban pedig önállóan kézfertőtlenítőket osztottunk, május hónapban 5 nap alatt 95 család 320 db szórófejes kézfertőtlenítőt kapott, emellé a kézmosásról szóló tájékoztatókat is csatoltunk, az iskolában végzett csoportos oktatások kiemelt témája volt a kézmosás, ami a fertőzés elleni védelem egyik legfontosabb eszköze.

A prevenció szemléletű programban egészségügyi csomagokat állítottunk össze fiúk és lányok részére, ebbe személyi higiénés termékek, fogápolási eszközök, tájékoztató kiadványok és kézfertőtlenítő, került. A csomagot az egyéni és csoportos védőnői oktatások, illetve a Női egészségnap keretében juttattuk el a fiatalokhoz, összesen 224 csomagot vettek át a gyermekek.

Kiemelt figyelmet fordítunk a **környezet-tisztaság** igényének a felkeltésére, a közterületek, önkormányzati területek hulladék mentesítésére, az összegyűjtött hulladék elszállítására, lakossági fórumok és a szociális bérlakásoknál lakógyűlések megszervezésére az infrastrukturális beruházás figyelembevételével. A projekt forrásaiból összesen 20 db kuka jutott a célterületen élőkhez, segítettük a hulladékszállítási szerződések megkötését is. Több alkalommal tartottunk környezettisztasági akciónapot, közösségi szemétszedést, illetve az önkormányzattal együttműködve területi bejárásokat végeztünk.

Mentálhigiénés és családterápiás foglalkozások keretében Karsainé Soós Katalin gyógypedagógus, logopédus, családterapeuta szakember tartott foglalkozásokat. Tevékenységének célja az volt, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik szakmai segítséggel működésükben megerősödjenek. 270 óra időtartamban 56 személy (többségében gyermek) vette igénybe a segítő foglalkozást.

4.7. Szolgáltatáshoz való hozzáférés javítása

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása projektünk szintén alapvető célkitűzése volt. A mindennapi életben rendkívül szerteágazó az intézendő hivatalos ügyek köre, sokaknak okoz problémát az eligazodás az ügyintézési folyamatokban, problémákat okoz a folyamatosan változó jogszabályi környezet. Ennek keretén belül több, a problémákhoz kapcsolódó tájékoztatás, tanácsadás volt elérhető. A projekt szociális munkásai az egyes ügyintézésekhöz szükséges nyomtatványok kitöltésében, levelek megírásában is segítséget nyújtottak, jogász végzettségű munkatársunk, dr. Faragó Viktor részéről pedig jogi ügyekben is kérhettek tanácsot az ügyfelek, ezt a szolgáltatásunkat 188 személy vette igénybe és 344 alkalommal, 404 óra időtartamban.

4.8. Bűnmegelőzési programok

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projektben több célcsoportra terveztünk foglalkozásokat. 2019-ben megvalósult az idősek bűnmegelőzési felvilágosítása, a pedagógusok számára tartott előadások, megkezdődött az ovizsaru program és jelzőrendszerben működő szakemberek képzése (a 3 havonta megszervezett szakmaközi megbeszélésekhez kapcsolódóan) pedig a 2020-as évben folytatódott.

A koronavírus járvány sajnos több programrész megvalósítását megghiúsította, az óvodai és iskolai prevenciós foglalkozásokat csak részben tudtuk lebonyolítani, az akcióterületen élő szülők számára tervezett programot pedig törölnünk kellett, az eredetileg 130 órára tervezett programsorozatból 76 órát tudtuk lebonyolítani, a fennmaradó forrásokat a projekt más tevékenységeire (pl. mentálhigiénés foglalkozás) csoportosítottuk át.

A bűnmegelőzéssel kapcsolatos tevékenységet erősíti, hogy a Szolgálat szakmaközi megbeszélésein a helyi rendőrőrs munkatársai rendszeresen részt vesznek, így lehetőség nyílik az aktuális problémák megbeszélésére. A bűnmegelőzéssel kapcsolatban továbbra is kiemelendő a szerhasználat kérdése, mely egyre nagyobb problémát jelent.

A 2020. évben (részben a projektben kapott szakmai információknak köszönhetően) egy kiskorú esetben sikeresen megszerveztük és támogattuk egy drogrehabilitációs terápiát, illetve a családsegítő és a RÉV szenvedélybeteg-segítő szolgálat együttműködésben kíséri a családot és a kiskorút.

4.9. Pályázati összefoglaló

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projekt tevékenységei 40 hónapon át valósultak meg. A program célcsoportja a család-és gyermekjóléti szolgáltatás szempontjából is hangsúlyos lakosságrész volt. A program tevékenységei hatékonyan támogatták a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai céljait, segítették annak tevékenységeit a problémák kezelésében és megelőzésében is. A program teljes bemutatására a beszámoló keretében nincs lehetőség, bővebben a projekt záró kiadványában és záró szakmai beszámolójában található információ.

5. Tapasztalatok

5.1. A veszélyeztetettség és szociális problémák általános tényezői

A gyermekek veszélyeztetettségének kialakulása során szinte minden esetben összetett okrendszerrel beszélhetünk, ebben megjelenik egy-egy kiemelhető veszélyeztető tényező, ugyanakkor számos más oki tényező kell ahhoz, hogy tényleges veszélyeztető helyzet alakuljon ki. A 2020. évben a veszélyeztető tényezők alapvetően nem változtak, a hangsúlyokban tapasztaltunk eltolódásokat.

Demográfiai típusú veszélyeztető tényezők: az emberi életútban két kritikus időszak van, mely a szociális problémáknak való kitettség jelentős kockázatával jár: a gyermekkor és az időskor. A helyi tapasztalatok ezzel összhangban állnak, az év során jelzésben érintett személyek döntő többsége 18 évnél fiatalabb. A nagykorú személyekkel kapcsolatos jelzések részben a várandóssághoz, részben pedig az időskorhoz kapcsolódnak, e korcsoportban az egyedüllét, a demencia, az önellátó képesség elvesztése jelent problémát. Nehézséget jelent, hogy az idősök körében sokszor a problémák belátása korlátozott, így a segítségnyújtást olykor nem fogadják el.

A veszélyeztetett személyek, családok esetében sok esetben megjelenik az *anyagi erőforrások elégtelensége*, a magas inaktivitás és alacsony foglalkoztatottság a szülők körében, ebből fakadóan jellemző a munkajövedelmek hiánya, a szociális ellátásokra utaltság magas foka. A járványhelyzet során tapasztaljuk, hogy sok család foglalkoztatási helyzete romlott vagy vált bizonytalaná. Időseknél az alacsony nyugdíjjövedelem jelent kockázatot, különösen azon esetekben, ahol az idősnek nem volt kellő jogosultsági ideje vagy a háztartás gazdálkodásában az elhunyt házastárs nyugdíja volt a fő bevételi forrás.

A szociálisan hátrányos helyzetű lakosság a foglalkoztatás szempontjából gyakran kiszolgáltatott és sérülékeny. A napi bejelentésre épülő foglalkoztatás bizonytalan élethelyzetet eredményez, sokszor csak az idényjellegű foglalkozás időtartama alatt rendelkezik a család megfelelő jövedelemmel.

A helyzetet rontja, hogy a családoknál *rögzült, transzgenerációs mintázatok* jöttek és jönnek létre, mely a társadalmi integrációs folyamatokat gátolja. Ez a jelenség a köznevelési intézményekben is probléma, hiszen a rendszeres iskolába járás, a tanulmányok befejezése, a szakmaszerzés tekintetében ez szintén problémát jelent. Több esetben tapasztaltuk, hogy a rövid távon megszerzhető jövedelemmel szemben a tanulás, az iskolai aktivitás, a szakmaszerzés nem jelent motivációt, annak hosszú távú hozadékait a családok nem képesek felmérni. Ennek eredménye az *alacsony iskolai végzettség*, mely a munkaerő-piacon és a társadalmi részvételben is jelentős hátrányt jelent. Ennek a mintázatnak az átalakítása a szociális szakma jelenlegi ismeretei szerint csak generációs távlatokban gondolkodó, intenzív, családok életében stabil pontként jelen lévő szociális segítségnyújtással lehetséges.

A *korai iskolaelhagyás* mellett fontos tényező, hogy a mai korban elengedhetetlen a folyamatos tanulás, ugyanis a korábban megszerzett ismeretek rugalmas alkalmazása, fejlesztése és bővítése a társadalmi részvételhez elengedhetetlenek. Ez a szociálisan hátrányos helyzetű családoknál szintén probléma, az *ismeretek bővítésének hiánya* pedig rögzíti az alacsony munkaerő-piaci státuszt, ami a jövedelemszerző képességet is minimalizálja.

A járványhelyzet kapcsán látható, hogy a gyermekek tanulása is problémás. A családi háttér a hátrányos helyzetű családokban nem képes megfelelő támogatást nyújtani, a digitális eszközök hiánya mellett az alapvető tanulási kompetenciák és a digitális eszközök megfelelő

használatának elsajátítása is hiányzik. A családok jelentős részénél van már valamilyen okoseszköz (pl. telefon), de a használat jellege teljesen eltér a digitális oktatás igényeitől, ez pedig jelentősen megnehezíti a tanulási feladatok végrehajtását. Az otthoni oktatáshoz szükséges feltételek sok helyen hiányoznak. Mivel a hátrányos családok jelentős része bizonytalan foglalkoztatási helyzetű, az otthoni gyermekfelügyelet egyértelműen rontja a család megélhetési esélyeit, sokan nem jogosultak semmilyen álláskeresési juttatásra. Nem ismert azon gyermekek száma, akiknél a digitális eszköz, illetve az internethez való hozzáférés hiánya akadályt jelentett a tanulásban. A rászoruló gyermekhez a tananyag fénymásolt formában jutott el, ez a rendszer azonban nem minden esetben működött megfelelően. Hasznos segítség lett volna, ha a gyermekek számára rendelkezésre áll olyan tanulópont az iskolában, ahol legalább időszakosan, kiscsoportos vagy egyéni formában, a védekezési szabályok betartása mellett, pedagógus támogatásával tanulhattak volna.

A szociális ellátásokhoz való hozzáférésben problémát jelent az *ügyintézésben való járatlanság*, az információ-hiány, a szükséges benyújtandó dokumentumok hiánya, ezekben az esetekben a munkatársak komoly erőforrásokat igénylő előkészítő tevékenységet folytatnak, mely a tájékoztatástól a hiányzó dokumentumok beszerzésén keresztül a beadványok elkészítésében való aktív segítségnyújtásig terjed. Jelen van az analfabétizmus, illetve még ennél is bővebb körben a funkcionális analfabétizmus is. Az ügyintézésekkel kapcsolatban belátható időn belül problémaforrás lesz a digitális kompetenciák hiánya, a járványhelyzet is felgyorsította azokat a folyamatokat, melyek az elektronikus ügyintézés szerepét jelentősen növelik.

A rossz szociális helyzethez kapcsolódnak a különböző *életviteli problémák*. A pénzkezelési ismeretek hiánya a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A megkapott ellátások a korábbi időszakok hiányainak fedezetére szolgálnak, így az adott hónapra ismételen hiánnyal indul a család. Találkoztunk azokkal a jelenségekkel is, amikor a kiadott javakat egymástól eltulajdonítják, egyesek eladják. A jövedelmi szegénységhez gyakran társul a *pénzkezelési ismeretek, készségek hiánya*: a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A rövid távú túlélési stratégiákból következő életvitel nem egyeztethető össze a mai társadalomban való eredményes működéshez szükséges, legalább több éves távlatban gondolkodást feltételező viselkedéskultúrával.

A kortárs csoportok hatása különösen a felső tagozatos – középiskolás korosztályban magas, a nem megfelelő környezet számos veszélyeztető helyzetet (lemorzsolódás, korai várandósság, szerhasználat, bűnelkövetés vagy áldozattá válás) eredményezhet. A rossz kapcsolati hálózat a kutatások alapján erőteljesen korlátozza a felfelé irányuló társadalmi mobilitást, gátolja a „kitörést” még azokban az esetekben is, amikor az egyén akaratlagosan tesz az előrelépésért. Ebben a közegben fontos az integrált szemléletformáló programok megvalósítása.

Sok családban jellemzőek a *szenvedélybetegségek*, egészen fiatal korban megjelenik a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a gyógyszerfüggőség, illetve nagymértékben terjed az egyéb pszichoaktív szerek használata. Ez utóbbi esetében a kínálat szakemberek számára is nehezen követhetően változik, az olcsó, de rendkívül egészségkárosító szerek elsősorban a szegényebb társadalmi csoportok között nyertek teret. Ezek beszerzése elsőbbséget élvez, mindennel szemben, ezt sokszor a gyermekek ellátása szenvedti meg, a fiatalok fogyasztók esetében a tanulmányok elhanyagolása, a bűnelkövetővé, vagy áldozattá válás mind jelentős kockázattal van jelen. A pszichoaktív szereket sok esetben legálisan beszerezhető összetevőkből készítik el, így a rendőrség hatékony beavatkozása nem lehetséges, más hatósági intézkedés is csak közvetetten tud a problémára reagálni.

A *szocializáció zavarai* sokszor generációkon átívelnek, ezek a problémák alapvetően a családi működést károsítják, a gyermeknevelés eredményességét rontják, magas a családon belüli konfliktusok száma, ez sokszor bántalmazásba fordul át. A bántalmazott személy védelme különösen nehéz, ha kapcsolati függőség áll fenn, hiszen a bántalmazást követően maga a bántalmazott tér vissza a kapcsolatba, és a védelme érdekében tett intézkedésekben sem együttműködő.

A jövedelmi szegénységhez kapcsolódik a *lakhatási szegénység* jelensége. Az ingatlanpiaci helyzet néhány év alatt rendkívüli módon emelte a településen is az árakat, az alacsony jövedelmű családok számára elérhetetlenné teszi az elfogadható minőségű lakhatást. A saját ingatlanok karbantartása, fejlesztése szintén nehézségekbe ütközik, az önerőből elvégzett tevékenységek sokszor a bentlakókra is veszélyt jelentenek. A hátrányos helyzetű családok számára az állami támogatási programok nehezen elérhető, azoknak ugyanis feltétele a stabil foglalkoztatás.

A hátrányos helyzetű csoportoknál emiatt nagy arányban van jelen a szívelességi lakáshasználat, ami rendkívül instabil helyzetet jelent a családnak, de a bérelt ingatlanokban sem jobb érdemben a helyzet. A megfizethető árszinten csak a komfort nélküli, alacsony komfortfokozatú, leromlott állapotú ingatlanok maradtak, illetve az érintettek csak a tanyavilág mélyén tudnak letelepedni, ahol a közszolgáltatások elérése nehézkes, a szociális ellátórendszer is csak alacsony hatósággal képes nyomon követni a történéseket.

Összefoglalva a jelzőrendszeri tagok által is megjelölt, s a Szolgálat munkatapasztalata alapján is azonosítható, veszélyeztetettséget előidéző okokat, körülményeket a gondozásban lévő ügyfelek esetében a legfontosabbak:

- anyagi problémák (alacsony foglalkoztatottság, tartós (rögzült) inaktivitás, alacsony szintű munkajövedelem, szociális ellátásokhoz való alacsony hozzáférés),
- szülők alacsony iskolázottsága (8 általános vagy annál kevesebb befejezett iskolai osztály),
- rossz lakhatási körülmények (minimális komfortfokozat, lakhatás minimális feltételeinek hiánya, leromlott állag, gettósodott városrészek, rendezetlen lakhatási viszonyok, hulladékfelhalmozás),
- életviteli problémák (szenvedélybetegségek: cigaretta, alkohol, szerhasználat, egyéb devianciák, generációkon átívelő szocializációs zavarok hiánya, értékek devalválódása)
- családi problémák (párkapcsolati problémák, gyakori konfliktusok, kapcsolati erőszak), kiemelendő a fiatalkorúak korán létesített életvitelszerű együttélése, korai gyermekvállalás,
- egészségügyi problémák (diagnosztizálatlan és kezeletlen krónikus megbetegedések, szenvedélybetegségekből fakadó egészségkárosodások, mentálhigiénés és pszichiátriai problémák, rendezetlen társadalombiztosítási jogviszonyból fakadó hátrányok, elhanyagolásból fakadó egészségkárosodások).

A településen jelentős lakosság számú szegregátum és egy kiterjedt szegregációval veszélyeztetett terület található. A helyi adatok alapján a szegregált terület lakossága az elmúlt egy évtizedben közel megduplázódott, miközben a település összlakosságának a száma gyakorlatilag stagnál. Ez alapján a szociális nehézségekkel küzdő lakosság száma és aránya is emelkedőnek mondható. A szociális problémák kihatnak a gyermekekre is, a családi problémákat sok esetben a gyermekekre vonatkozó jelzéseken keresztül észleli az ellátórendszer. A hatékony beavatkozás nagy erőforrásokat igényel, a gondozási folyamat akár évekig is eltarthat.

Tapasztalataink szerint a hatósági intézkedésben érintett személyek számánál kis arányú az intézkedés megszüntetését eredményező javulás. A védelembe vétel sok esetben tartós, jó esetben bár a veszélyeztető helyzet megszűnik, a család az alapellátás keretében gondozható

tovább. Ezt azonban sokszor újbóli védelembe vétel követi. A Szolgálatunk gondozásából való kikerülés sokszor csak a család elköltözésével vagy a nagykorúság elérésével (illetve a tankötelezettség lejártával) történik meg.

6. Pénzügyi-gazdasági adatok

A 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről 3 780 000 forint/számított létszám/év fajlagos finanszírozást biztosít a család- és gyermekjóléti szolgálatoknak. Ez alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat bevétele 2020. évben 9 828 000 Ft volt. A szakmai dolgozók után szociális ágazati összevont pótlék volt igényelhető. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe, térítési díjbevétele a szolgálatnak nincs.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában az összes kiadás 49 489 397 Ft, kiadásainak döntő többségét (87%-kát) a személyi jellegű kiadások tették ki. A személyi kiadások tekintetében a garantált bérminimum összegének 8%-os emelkedése a meghatározó, az EMMI 2020. februári bejelentése alapján a teljes évre 14 % ágazati béremelés történt január elsejei, visszamenőleges hatállyal a szociális szférában, ez magába foglalja a bérminimum emelkedést és a szociális ágazati bértábla korrekciójával valósult meg.

A szociális hozzájárulási adó pedig 2020. július 1-től 2%-kal csökkent, ez az év második felében kis mértékben csökkentette a személyi kiadásokat. Az illetmények és járulékaik összesen 42 877 942 Ft-ot, a dologi kiadások 6 322 847 Ft-ot, a beruházások 288 608 Ft-ot tettek ki.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok és feladatok meghatározása

7.1. Koronavírus helyzettel kapcsolatos célok, feladatok

A járvány miatt sok család nehéz élethelyzetbe került, részben a munkahelyük elvesztése, vagy éppen a gyermekük napi felügyeletének megoldása miatt. Beszűkült az egyes közszolgáltatók és a családok közötti kapcsolat, különösen a személyes kapcsolattartás, így számolni kell a veszélyeztető élethelyzetek rejtve maradásával.

A járvány helyzet soha nem látott kihívások elé állította a jelzőrendszert – a régi problémákat újszerű módon kellett megoldani, ehhez csatlakoztak eddig nem tapasztalt problémák. Mivel a járványhelyzet a 2021. évben is fontos szerepet fog játszani a veszélyeztetettség észlelésében, így szükségesnek tartjuk a jelzőrendszeri tagok között az intenzív párbeszédet és tapasztalatcserét a veszélyeztető élethelyzetek minél hatékonyabb felderítése érdekében.

7.2. Jelzőrendszerrel kapcsolatos feladatok

A szolgálat jövőjére vonatkozóan elengedhetetlen a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés, a közös munka továbbfinomítása, kompetenciák és stratégiák egyeztetése. A jelzőrendszeri munka esetében törekszünk a preventív kockázat-felderítést a szakmai munka fókuszába helyezni, amennyire a jelzőrendszeri munka jogi és szakmai keretei ezt lehetővé teszik. A korai szakaszban feltárt veszélyeztető tényezők kezelése potenciálisan a későbbi, komolyabb beavatkozást igénylő problémák kialakulásának kockázatát csökkenti. Törekszünk a veszélyeztető tényezők mögötti összefüggések mélyebb megértésére, ez ugyanis a választ és a prevenció munkát is segíti.

A jelzőrendszeri szakmaközi megbeszéléseken törekszünk hasznos elméleti és gyakorlati ismereteket átadó előadók meghívására, az aktuális problémák szerint meghatározott tematika mentén. A jelzőrendszeri adatok alapján folytatjuk a szociális problémákra fókuszáló helyi stratégia-alkotási és megvalósítási folyamatot.

7.4. Óvodai és iskolai szociális segítség

A jelzőrendszerben hiányosságként említhető, hogy az óvodai-iskolai szociális segítség, amely 2018. szeptember 1-től biztosítandó a köznevelési intézményekben. Az ellátási területen működő köznevelési intézmények alapján 1 fő óvodai-iskolai szociális segítő jelenléte indokolt, ezt azonban a Család- és Gyermekjóléti Központ létszámhiány miatt nem tudja biztosítani. Ez a hiányosság negatívan hat a települési gyermekvédelmi munkára, ezért javasoljuk, hogy a történjenek intézkedések ennek a hiányosságnak a pótlására.

8. Zárszó

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai nagy elhivatottsággal, szakmai tudásuk legjavát adva, a vonatkozó jogszabályok, intézményi szabályzatok ismeretében tevékenykednek a gyermekvédelemben érintett szakemberekkel, intézményekkel és civil szervezetekkel együttműködve a gyermekek jogainak érvényre juttatása, érdekeik védelme, szükségleteik biztosítása érdekében. Ezen gondolatokat a jövő nemzedékéért érzett felelősségtudat vezérli.

A munkánkhoz adott segítséget valamennyi közreműködőnek és segítőnek ez úton tisztelettel megköszönjük.

JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV 2021

Lajosmizse Város Önkormányzata
Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális
Intézményének Helyi Jelzőrendszeri
Intézkedési Terve Lajosmizse és Felsőlajos
települések vonatkozásában

Tartalomjegyzék

I.	<u>JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV HÁTTERE</u>	40
II.	<u>JELZŐRENDSZERI TAGOK BESZÁMOLÓINAK TANULSÁGAI</u>	40
III.	<u>2020. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV TELJESÜLÉSE</u>	42
IV.	<u>JELZŐRENDSZERI MŰKÖDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA</u>	45
V.	<u>2021. ÉVI CÉLKITŰZÉSEK</u>	45
VI.	<u>MELLÉKLET</u>	46

I. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV HÁTTERE

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 9. § (1) k) pontja alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően, minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza:

- a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- c) az éves célkitűzéseket,
- d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatást nyújt az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához, illetve összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket.

II. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI TAGOK BESZÁMOLÓINAK TANULSÁGAI

A jelzőrendszeri tagok beszámolóit 2021 januárjában formailag egységesen online formában kértük, melyet a jelzőrendszeri tagok részünkre megküldtek. A COVID 19 helyzetre való tekintettel a beszámolóban kértük a jelzőrendszeri tagokat, hogy jellemezzék, a koronavírus okozta válsághelyzet hogyan és milyen módon befolyásolta a munkájukat. A beszámolókból megjelent, működés szempontjából fontos észrevételek a következők voltak:

- sok család került nehéz élethelyzetbe, például a munkahelyük elvesztése miatt, vagy a gyermekük napi felügyeletét illetően,
- a szülőkkel való kapcsolattartás lehetőségei lecsökkentek. Családi programokat, szülői értekezleteket nem lehetett tartani,
- online kapcsolattartás jelenleg is működik, valamint lehetőség van személyes találkozásra is, előre egyeztetett időpontban, a megfelelő óvintézkedések betartása mellett,
- a köznevelési intézmények beszámolója szerint a karantén ideje alatt nem volt rálátásuk a családokra,
- az iskola részéről ötletként felmerült, hogy hasznos lett volna a Gyermekjóléti Szolgálat részéről tanulópont kialakítása,
- az egészségügyi szolgáltatóknál kevesebb személyes találkozás volt a betegekkel, a kapcsolattartás a kiadott szakmai protokolloknak megfelelően áttolódott a telefonos kapcsolattartás felé.

A jelzőrendszeri beszámolókból megjelölt kiemelkedő problémák alapvetően a korábbi években jelzettekkel azonosak voltak:

- iskolai hiányzások magas száma, melyek vizsgálata gyakran további veszélyeztető tényezők felderítését eredményezik (igazolt és igazolatlan hiányzások). A 2021. évben a jelzésekben leggyakrabban előforduló problémakört továbbra is az iskolai és óvodai hiányzások jelentik.
- elhanyagolás, ápolatlanság, személyi higiénia hiányosságai, iskolai felszerelés hiányosságai.
- szülői együttműködés elégtelensége, olykor teljes hiánya.

- szenvedélybetegség, szerhasználat a családban, egyéb életviteli problémák, rossz szociális körülmények,
- családon belüli konfliktusok, erőszak, bántalmazás, gyermekek közötti agresszió,
- új elem a szülők pszichiátriai megbetegedése, illetve válsághelyzetbe kerülése,
- szülői együttműködési hiánya az iskoláknál, a köznevelési intézménnyel való kapcsolattartás hiánya, magatartási és tanulási zavar gyermekeknél,
- rendőrség részéről kiskorúak bűncselekmény és szabálysértések elkövetése.

A 2020. évi tevékenységről szóló beszámolóban új problémák megjelentek, mint pl.: a digitális oktatásra történő átállás az iskolákban, új elem a pszichiátriai megbetegedések és a családon belüli konfliktusok egymáshoz való viszonya.

A jelzőrendszeri beszámolóban a veszélyeztető tényezők súlyosságának értékelésére kértük a tagokat, az 5 fokozatú skálán a legsúlyosabb veszélyeztető tényezőnek az alábbiakat értékelték:

- szülők, család életvitele,
- kiskorú várandóssága,
- szülői együttműködés hiánya,
- magatartás vagy tanulási zavar,
- munkanélküliség a szülőknél,
- tankötelezettség elmulasztása,
- gyermek elhanyagolása (ruházat, ételmezés, higiénia),

A legkisebb problémának az alábbiakat jelölték meg:

- kortárs csoport negatív hatása,
- egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés,
- szülő(k) betegsége (akadályozza a gyermek ellátását),
- gyermek beilleszkedési nehézsége,
- gyermek tartós betegsége, fogyatékossága.

Az értékek alapján feltételezhető, hogy a magas pontszámú problémák erősen jelen vannak, illetve ezek kezelése fokozott terhelést jelent a jelzőrendszeri tagok intézményeire, szakembereire. Az alacsony pontszámúak esetében a kisebb előfordulási gyakoriság, illetve létező kezelési rutinok állhatnak a háttérben.

A jelzőrendszeri munka értékelése az éves szakmai tanácskozáson, 2021. február 19-én megtörtént, a tevékenység átfogó bemutatása az éves Gyermekvédelmi beszámolóban történik meg.

III. FEJEZET
2020. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV TELJESÜLÉSE

A 2020. évi Intézkedési tervben foglalt intézkedések megvalósulása a probléma, a tervezett intézkedés és annak teljesülése vonatkozásában.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
1.	Szegregátum szociális bérlakásaiban élők támogatása	Szociális munka biztosítása	Teljesült
2.	Közösségi tér működtetése	Helységhasználát szabályozott szervezése, lebonyolítása	Teljesült /COVID-19 miatt időszakosan lezárva/
3.	Szegregátumban élő fiatalok szocializációjának hiányosságai	Alkotóműhely	Teljesült /COVID-19 miatt átütemezve/
4.	Szegregátumban élő fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanítás-mentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	Teljesült
5.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Pszichodráma	Részben teljesült /4 alkalom COVID-19 miatt elmaradt/, helyettesítő programként a mentálhigiénés foglalkozás valósult meg
6.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Fiatalok eredményességi tréningje	Teljesült
7.	Szegregátumban élők szociális támogatásának megerősítése	Folyamatos szociális munka megteremtése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Teljesült
8.	Szegregátumban élők egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	Teljesült /a 2020. évi Egészség hét ideje alatt/
9.	Szegregátumban a bűnelkövetővé, ill. áldozattá válás megelőzése	Bűnmegelőzést, közbiztonság javítását elősegítő program.	Részben teljesült /COVID – 19 miatt egyes foglalkozások csökkentett óraszámban valósultak meg, ill. elmaradtak/
10.	Helyi tevékenységek koordinációja	Szakmai megbeszélések szervezése	Teljesült

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
11.	Alacsony környezet-tisztasági kultúra.	Környezet-tisztasági akciók.	Teljesült - terület bejárás 4 alkalommal - kukák biztosítása - szelektív zsákok osztása - ügyintézés segítése
12.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	Teljesült
13.	Egészségvédelem. Fog és szájpótlási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Részben teljesült - VELEM programban csoportos oktatások - egészségügyi csomagokban szájhigiénés termékek
14.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Nem teljesült /COVID-19 miatt elmaradt/
15.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	Teljesült
16.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült
17.	Egészségvédelem A mellrák kérdéskörei.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült /mammográfiai szűrővizsgálat teljesült/
18.	2019. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	Teljesült 2021.02.19. napján megtartásra került
19.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együtt-működésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	Teljesült
20.	Korai és szociálisan problémás várandósság	V.E.L.E.M. program	Teljesült
21.	Szerhasználat	Információk gyűjtése, kapcsolattartás szakemberekkel	Teljesült – /1. szakmaközi megbeszélés/.
22.	Alacsony foglalkoztatottság egyes társadalmi csoportokban	„Állásinfó” információs adatbázis. Önéletrajzok, motivációs levelek írása.	Teljesült

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
23.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszer-ének fejlesztése Ügyintézés.	Teljesült
24.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása.	Teljesült
25.	Értékek közvetítése.	Luca Napi Gyermek Karácsonyi Ünnepség – Cipős doboz akció.	Részben teljesült /ajándékozás családlátogatásokkal teljesült, a Luca napi ünnepség elmaradt COVID – 19 miatt/
26.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáféréseinek javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	Teljesült

IV. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI MŰKÖDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA

A jelzőrendszeri működés hatékonyságának növelésére az intézmény részéről a 2021. évben az alábbi intézkedéseket tervezzük:

- jogszabályok és szakmai szabályozók változásainak nyomon követése, alkalmazása;
- a veszélyeztetettséggel kapcsolatos jelzések szakmai szabályozóknak megfelelő kezelése;
- szoros együttműködés a járási család - és gyermekjóléti központtal;
- jelzőrendszeri együttműködés elősegítése a szakmaközi megbeszéléseken.

V. FEJEZET

2021. ÉVI CÉLKITŰZÉSEK

Az intézmény 2021. évi Intézkedési terve tartalmazza a projektek keretein és az intézményi feladatellátáson belül megvalósuló feladatokat, tevékenységeket, eseményeket. Az egyes tevékenységek az 1. számú mellékletben kerülnek bemutatásra.

Lajosmizse, 2021. március 16.

Józsáné Dr. Kiss Irén
Intézményvezető

MELLÉKLET

1. számú melléklet - 2021. évi célkitűzések

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
1.	Szegregátum szociális bérlakásaiban élők támogatása	Szociális munka biztosítása	6 lakás	2021. első negyedév	2021. év február: pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1 és intézményi költségvetés	Önkormányzat	családsegítői dokumentáció	fenntartás, állagmegóvás, életvitel támogatása	szociális munka szerint	
2.	Hátrányos helyzetű fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanításmentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	40 fő (2x20 fő)	2021. év július	Intézményi költségvetés Alapítványi támogatás	Köznevelési intézmények (javaslat)	jelenléti ív, fotódokumentáció, beszámoló,	tervezett célérték elérése	szociális munka szerint	
3.	Hátrányos élethelyzetű személyek egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	kb. 180 fő	2021. év ősz /október – november/	Intézményi költségvetés	Egészségügyi szolgáltatók, RÉV, Máltai Szeretetszolgálat	jelenléti ív, szakmai beszámoló,	tervezett célérték elérése	jelenléti ív	
4.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	1-2. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2021. év október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. Iskola.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
5.	Egészségvédelem. Fog és szájpórolási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	3-4. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét 2021. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Fogorvosok. Iskola.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
6.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	5. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét 2021. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők.	Védőnői nyilvántartás.	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
7.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	6. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2021. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. Iskola.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
9.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	7. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2021. október.	Intézményi erőforrások	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. Iskola. RÉV.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
10.	Egészségvédelem A mellrák kérdéskörei.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	8. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2021. október	Intézményi erőforrások	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. MAZS Alapítvány. Iskola	Védőnői nyilvántartás	Korosztályos lányok.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
11.	2020. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	45 fő	2021. február 19.	Intézményi erőforrások.	CSGYJSZ Jelzőrendszeri tagok.	Jelenléti ív. Előadás prezentációk	Egységes jogalkalmazás.	Szakmai beszámoló	Intézményi közzététel szerint Meghívó
12.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	Helyi jelzőrendszeri tagok 15 fő	6 alkalom	Intézményi erőforrások	Jelzőrendszeri felelős Jelzőrendszeri Tagok.	Jelenléti ív. Jegyzőkönyv.	Veszélyeztetettség észlelésének javulása. Folyamatos részvétel és kommunikáció.	Beszámoló	Meghívó. Jelenléti ív Beszámoló
13.	Korai és szociálisan problémás várandósság	V.E.L.E.M. program	Célterületen élő kiskorúak, várandósok, nők	2021. év első negyedév	pályázati forrás TOP - 5.2.1-15-BK1	CSGYJSZ védőnők nőgyógyász szociális munkás	Jelenléti ív, jegyzőkönyv	Felvilágosító előadások, higiénés csomagok osztása	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint
14.	Szerhasználat	Információk gyűjtése, kapcsolattartás szakemberekkel	Érintett szakemberek	2021. teljes év	Intézményi erőforrások	CSGYJSZ védőnők pedagógus, addiktológus	Jelenléti ív, jegyzőkönyv	Észlelés, segítséghez jutás javulása.	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
15.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszerének fejlesztése Ügyintézés.	Időskorúak	2021. teljes év	Intézményi személyi és tárgyi feltételek.	CSGYJSZ Gondozási részleg Házi orvosok. Közszolgáltatók	Gondozási naplók	Krízishelyzet kialakulásának megelőzése.	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint
16.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása.	Krízishelyzetben lévő személyek, családok	2021. teljes év, kiemelten a téli időszak	Intézményi személyi és tárgyi feltételek. Alapítványi erőforrások	CSGYJSZ Gondozási részleg	Adomány-kezelési dokumentáció	Krízishelyzet kialakulásának megelőzése.	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint
17.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáféréseinek javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	400 fős lehatárolt területen	Folyamatosan	Állami finanszírozás	Tanyagondnok	Jogszabály szerinti dokumentáció	Folyamatos működés	Szakmai beszámoló	Intézményi közzététel szerint
18.	Mentálhigiénés és családterápiás foglalkozás	mentálhigiénés foglalkozás	8-10 fő	2021. év első negyedév	TOP 5.2.1. projekt pályázati erőforrás	CSGYJSZ, Köznevelési intézmények, mentálhigiénés szakember	Jelenléti ív	Folyamatos működés	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint

**3.b)A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról**
(Készítette: Hajas János pártfogó felügyelő)

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya az észlelő-jelző rendszer tagja. A Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat valamint az Igazságügyi Osztály munkája több ponton szorosan összekapcsolódik. Az együttműködés főként a környezettanulmányok készítésében és a pártfogó felügyelet végrehajtásában nyilvánul meg.

A bűncselekményt elkövető fiatalkorúak esetében a rendőrségi megkeresést követően, környezettanulmányt készítünk. Ilyenkor a Gyermekjóléti Szolgálatról információt kérünk a fiatalkorúról a környezettanulmány elkészítéséhez.

2020. évben Felsőlajoson fiatalkorú bűnelkövető esetében nem készült környezettanulmány. Legutóbb 2016-ban kerestem fel a települést környezettanulmány felvétele ügyében. Abban az esetben megkerestem az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársait.

Felsőlajos és Lajosmizse esetében is elmondható, hogy jól működik a bűnmegelőzés és a „látható rendőri jelenlét”, ami elriasztja a fiatalkorúakat a bűncselekmények elkövetésétől. Tekintettel arra, hogy egyetlen egy környezettanulmányt sem kellett készítenem Felsőlajos településen, ezért a gyermekeket leginkább veszélyeztető tényezőkre, családon belüli helyzetükre, veszélyeztetettségükre jellemző faktorokra nem tudok következtetni és konzekvenciákat levonni.

**3.c) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi
Tagintézményének beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről:**

Készítette: Szarkáné Jurászik Zita -Tagintézmény Vezető Kovács Zsuzsanna Mária-
Gyermekvédelmi felelős

Az óvoda gyermek- és ifjúságvédelmi rendszerének működéséért az óvoda vezetője felelős. Az ő munkáját segíti a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős Kovács Zsuzsanna Mária, és aktívan részt vesz minden óvodapedagógus. A helyi óvodai nevelési program tartalmazza a gyermekvédelmi munka azon alapvető feladatait, melyet célul tűzött ki a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek segítésére.

1. Demográfiai mutatók:

Az óvodába járó gyermekek száma 2020 szeptemberében 54 fő.

Az óvoda létszáma változott a nevelési év során, 2 fő október 1-i statisztika után beiratkozott. Így létszámunk 56 főre változott.

2. Az önkormányzat által nyújtott ellátások:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 2 fő (ennyien nyilatkoztak hivatalosan, de kedvezményre való jogosultságuk 2021 márciusában meg is szűnt) Védelembe vett 2 fő. Nevelő szülő nevel 8 gyermeket.

Kedvezményes étkezésben részesülők adatai:

- 100%-os kedvezmény: 47 fő

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

- Több odafigyelést, nagyobb toleranciát tanúsítunk ezen gyermekek irányába, segítve ezzel a testi-lelki, és értelmi felzárkóztatásukat.
- A sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyermekkel csoporton kívül egyénileg is foglalkozunk.
- Szülői értekezleteken, és családlátogatások alkalmával nevelési problémák, magatartási zavarok rendezéséhez segítséget nyújtunk.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk a Lajosmizsei Gyermekjóléti Szolgálattal, szükség esetén kérjük a segítségüket.
- Külső szakember segítségét is kérjük a legproblémásabb esetekben.
- Az Önkormányzattól rendszeres gyermekvédelmi támogatást kapnak.
- Lajosmizsei Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett Cipősdoboz-akciót meghirdettük a szülők között.
- Óvodánk részt vett az SZMK által szervezett pénzgyűjtésben, kis óvodásunk leégett családi házának felújítására.

4. Jegyzői hatáskörben tett intézkedések:

Jegyzői intézkedésekre sem került sor.

6. Jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai:

A gyermekvédelmi megbeszéléseken, esetmegbeszéléseken, konferencián intézményünket képviseltük. A gyerekek fejlődéséről és érzelmi állapotáról és a szülőknek az óvodával való kapcsolatáról adtunk tájékoztatást. Jelzőrendszeri feladatainknak eleget teszünk.

Megbeszéljük az aktuális problémákat, és segítséget kapunk azok megoldásában. Figyelemmel kísérjük a problémás eseteket.

Probléma esetén a gyermekvédelmi felelős a csoportbeli óvónővel kimegy családot látogatni, és ha a szülővel nem jut megegyezésre, nem történik változás, a családsegítő segítségét kéri.

A védőnővel is pozitív az együttműködésünk, rendszeresen szűri a gyermekeket, sok segítséget kaptunk és nyújtottunk is egymás munkájában.

Ebben a nevelési évben a Nevelési Tanácsadó 7 fő (5 fő októberi statisztikában benne volt, 3 fő későbbi, egy főről pedig levették ezt a státuszt) gyermeket sorolt BTMN kategóriába. Négy gyermekünk SNI a besorolást kapott a Szakértői Bizottság véleménye alapján. Ők a határozatok

alapján megkapják az előírt, szakemberek által biztosított fejlesztéseket, amennyiben ezt az aktuális járványügyi előírások ezt lehetővé teszik.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok megfogalmazása:

Pedagógiai Szakszolgálat keretein belül logopédus foglalkozott helyben a beszédhibás gyerekekkel ,amíg erre a járványhelyzet lehetőséget adott. Szeretnénk, ha továbbra is megmaradna ez az ellátás, mert a szülőknek is segítség, hogy ingyenes és nem kell utazni a gyermekkel.

A Nevelési Tanácsadó jelen helyzetben Kecskeméten végzi vizsgálatait, a járvány miatt. A munkájuk diagnosztikai jellegű, tanácsokat kapunk a gyermekek fejlesztéséhez is. Szeretnénk, ha ez helyben működne ismét, a járványhelyzet rendeződésével.

A sajátos nevelési igényű gyermekeink fejlesztése gyógypedagógus által előző években is itt helyben valósult meg reméljük így történik ez majd, ha a COVID 19 –el kapcsolatos előírások ezt lehetővé teszik.

8. Bűnmegelőzés intézményünkben:

Erkölcsei nevelés során fokozott figyelmet fordítunk a bűnmegelőzés témakörére.

Szerepjátékok során pozitív mintákat erősítjük.

Közlekedés alapvető szabályait betartatjuk, gyakoroljuk.

9. A koronavírus helyzettel összefüggő megelőző intézkedéseket megtettük. Folyamatos és nagyfokú odafigyeléssel betartjuk a törvény korona vírusra vonatkozó előírásait. Ügyeletet tartunk óvodánkban illetve az otthon maradó gyermekeink szüleivel rendszeresen online formában tartjuk a kapcsolatot. Felajánlottuk, aktuális gyermekneveléssel kapcsolatos problémáikban segítséget nyújtunk telefonos vagy online formában.

<p>3.ca) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége gyermekvédelmi beszámolója (Készítette: Hajdú Zoltánné Bölcsődei Intézményegység-vezető)</p>
--

Törvényi szabályozók és a bölcsőde gyermeklétszáma:

A bölcsőde a személyes gondoskodás keretébe tartozó, gyermekjóléti alapellátások egyike. A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából való kiemelésének megelőzéséhez.

A bölcsődék működését, a gyermekvédelmi feladatok ellátását a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet határozza meg.

Bölcsődénkben 3 éven aluli gyermekek nevelése, gondozása történik. A férőhelyszám összesen 26 fő, a bölcsőde egy gondozási egységgel, azon belül két csoporttal működik. Az

egyik csoportban 14 fő, 2 éven felüli gyermek ellátása, míg a másik csoportban jelenleg (2020/2021 nevelési év) 11 fő (felvételtől 2 éven aluli) gyermek nevelése, gondozása folyik, egy sajátos nevelési igényű gyermekkel együtt.

Az ellátás igénybevételének módja

A Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás (rövidített neve: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás) által fenntartott Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége a Lajosmizsén és Felsőlajoson élő gyermekek gyermekjóléti alapellátás keretében, azon belül a gyermekek napközbeni ellátása, bölcsődei ellátását végzi. A gyermekek felvétele egész évben folyamatos a szabad férőhelyek erejéig. Minden évben április vagy május hónapokban az óvodához igazodva lehetőség van csoportos bölcsődei beiratkozásra.

A bölcsődei ellátás igénybevétele önkéntes, a felvétel kérelemmel indul, az irányadó jogszabályokban meghatározott módon és formában. A kérelem benyújtásakor a családok tájékoztatást kapnak arról, hogy milyen iratok szükségesek a bölcsődei felvételhez, valamint a fokozatos beszoktatás módjáról és időtartamáról is. Az értesítőn szerepel az első szülői értekezlet időpontja, ahol tájékoztatást kapnak a családok a bölcsődei életéről, a bölcsőde szakmai programjáról, a beszoktatás menetéről, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről, valamint a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is ekkor van lehetőség. Ha olyankor kéri gyermekük bölcsődei elhelyezését, amikor a bölcsődébe járó gyermekek száma meghaladja a felvehető számát, a bölcsődevezető elutasíthatja a felvételi kérelmet és úgynevezett "várólistára" kerülhetnek, ami azt jelenti, hogy az év folyamán valamilyen okból megüresedő férőhelyekre bekerülhetnek. A bölcsődevezető intézkedése ellen, az ellátásban részesülő az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz benyújtott panasszal élhet. Az intézményi ellátás igénybevételéről az ellátást biztosító, és az ellátást igénybe vevő között megállapodás megkötésére kerül sor, mely megállapodásban rögzítésre kerülnek az intézmény, és az ellátást igénybe vevő kötelezettségei és jogai. A tájékoztatási kötelezettséget követően a törvényes képviselő nyilatkozik, miszerint a tájékoztatásban foglaltakat tudomásul vette, tiszteletben tartja, és aláírásával azt igazolja.

A felvétel rendje

A gyermek bölcsődébe történő felvétele történhet szülői kérelemre, vagy a gyermek felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- Körzeti védőnő,
- Házi gyermekorvos vagy a házi orvos,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyámhatóság.

A felvételi kérelem elbírálásának szempontjai

1. A felvételi sorrend kialakításánál a szülők/törvényes képviselők kötelesek a munkaviszonyt igazolni.
2. A bölcsődei felvételnél - az alábbi sorrendben – előnyben kell részesíteni Gyvt.43 § (3)
 - a. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket
 - b. a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket
 - c. az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
 - d. a védelemben vett gyermeket
3. Azonos feltételekkel bíró kérelmezők közül, a csoportbeosztás szempontjából legoptimálisabb, illetve az életkor szerinti csoportösszetételnek megfelelően kerül kiválasztásra a gyermek. 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 46. §

Szakmai munka:

A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő munkája, tevékenysége igen sokrétű. Feladata a gyermekek sajátos igényeit figyelembe véve, a nevelés-gondozás egysége, a gyermek személyes adminisztrációjának vezetése, a folyamatos napirend betartása. A gyermekek számára biztosítjuk a koruknak és fejlődésüknek megfelelő, fejlesztő, esztétikus játékokat, a tiszta és higiénikus környezetet, a nyugodt, derűs, szeretetteljes légkört, a biztonságot nyújtó, állandó „saját” kisgyermeknevelőt, amelyek elengedhetetlen feltételei az egészséges érzelmi és szociális fejlődésnek. A kisgyermekkorban kapott ingereknek meghatározó szerepük van a gyermek egész életének alakulásában.

Bölcsődénk nyújtotta szolgáltatások:

- A gyermekek szakszerű nevelése, gondozása.
- Jól összeállított napirend, mely elősegíti az aktív játéktevékenységet, az időjárástól függően a csoportokban illetve a szabadban.
- Kellő mozgáslehetőség biztosítása.
- A gyermekek szókincsének gyarapítása, a helyes beszéd elsajátítása és annak gyakorlása (ének, mondóka, vers, mese, beszélgetés)
- Segítség nyújtás a helyes szokások, szabályok elsajátítása terén, az önállósodási folyamatok „én tudat” kialakulásában.
- A bölcsődei étrend hozzájárul a gyermekek egészséges fejlődéséhez.
- Heti rendszerességgel orvosi ellenőrzés, szükség szerint ellátás, illetve orvosi tanácsadás.
- Prevenció jelleggel egészségnevelés, szülői tanácsadás előadásokkal.
- Havi rendszerességgel családi programok szervezése.

Bölcsődei nevelés, gondozás gyermekvédelmi feladatai

A bölcsődei szakember, bár a jogszabály külön nem nevezi meg, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja. Saját tevékenységében köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása, súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén.

A bölcsődei szakember:

- közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- hozzájárul bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben levő gyermek felzárkóztatásához,
- észre kell vennie, ha a gyermek fejlődése látszólag indokolatlanul lelassul, megtorpan, fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra,
- jeleznie kell, ha a bölcsődei nevelés-gondozás eszközeivel nem tud hatékonyan segítséget nyújtani.

A bölcsődei szakember jelzéssel köteles élni:

- Amikor a gyermek veszélyeztettségének gyanúja felmerül.
- Amikor a gyermek veszélyeztettségének mértéke nem megállítható.
- Amikor az észlelt probléma a bölcsődei szakmai eszközökkel nem kezelhető.
- Amikor azonnali intézkedésre van szükség.

Prevenió - Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása, Bűnmegelőzés

Személyes példamutatásra építve derűs, elfogadó légkörben naponta kell biztosítani a folyamatos játékot, az elegendő szabadlevegőn tartózkodást, a gyermekek fejlettségének, állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéséhez szükséges élelmi anyagokat. Tehát már a bölcsődében is fontos az egészségvédelem és a prevenió, és az ezzel kapcsolatos szokások kialakítása, melynek ebben az életkorban alapozó jelentősége van.

A lelki egészség zavarai hozzájárulhatnak, hogy a gyerekek veszélyeztetetté váljanak mind bűnelkövetés, mind az áldozattá válás szempontjából, ezért különösen fontos a prevenió kisgyermekkorban is. A gyermekek testi-, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedés módok megalapozása a bölcsődei egészségvédelem célja.

Az intézményben ellátott gyermekekről csak a szülők, törvényes képviselők, illetve a hivatalos szervek kaphatnak felvilágosítást. Továbbá a gyermekek és családjuk elérhetőségeiről információt nem adunk ki. A részünkre átadott adatokat csakis arra a célra használjuk fel, amire azt rendelkezésünkre bocsátották (például statisztikához, intézményi nyilvántartáshoz). Ezeket az adatokat más célra történő felhasználás céljából soha semmilyen körülmények között senkinek nem adjuk tovább, azokat minden elvárható módszerrel védjük attól, hogy azok részben vagy egészben illetéktelen kezekbe kerüljenek.

Veszélyeztető tényezők

Egyre gyakoribb a nehezebb körülmények között élő családok száma, annak ellenére, hogy a bölcsődébe olyan családok gyermekei kerülnek felvételre, akik munkahellyel rendelkeznek, keresőtevékenységet folytatnak. Továbbá a korábbi évekkel ellentétben érkezett már jelzés, illetve felvételi kérelem a Lajosmizsei Család, - és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaitól az általuk gondozásba vett gyermekek részére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a hátrányos helyzetben lévő, a sajátos nevelési igényű és a nagycsaládban nevelkedő gyermekek szülei/törvényes képviselői mentesülnek a gondozási díj befizetése alól, valamint ingyenesen vehetik igénybe a bölcsődei gyermekétkeztetést. Valamint a jövedelem alapján, valamennyi család igényelheti az ingyenes gyermekétkeztetést. Ezek a kedvezmények enyhítik a családok mindennapos terheit.

	1. oszlop Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak létszáma	Ebből (1. oszlop) hátrányos helyzetű gyermek	Ebből (1. oszlop) védelemben vett gyermek	Bölcsődei ellátásban részesülő SNI gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Gyermeüket egyedül nevelő családok száma
Nevelési év	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2014/2015	1	0	0	0	3	1
2015/2016	5	0	0	1	4	2
2016/2017	5	0	0	1	6	2
2017/2018	2	1	0	0	4	0
2018/2019	5	3	0	0	4	2
2019/2020	3	2	1	1	2	0
2020/2021	2	2	1	1	7	2

1.sz. táblázat. Bölcsődei ellátás során kedvezményre jogosult családok száma

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé tett jelzések, esetmegbeszélések

2020/2021 nevelési évben két esetben kellett jelezni a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé, mely esetben egy bölcsődei gondozásban részesülő gyermek veszélyeztetettsége merült fel. (elhanyagolás, nem megfelelő lakáskörülmények). A probléma megoldására tett intézkedés a gyermek folyamatos megfigyelése, kapcsolatfelvétel a gyermek családjával, a bölcsőde orvosával és a családsegítővel.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai rendszeresen szerveznek szakmaközi megbeszéléseket, biztosítva ezzel a jelzőrendszer működését. Így koordinálni tudja azon szakemberek együttműködését, akik Lajosmizsén bármilyen formában, munkájuk révén kapcsolatba kerülnek gyermekekkel és családokkal. Hasznosnak ítélem ezeket a megbeszéléseket, találkozókat, hiszen így betekintést nyerhetek más intézmények, más korosztályt érintő problémáiba. Tapasztalatom szerint a jelzőrendszer jól és hatékonyan működik - még a járványügyi helyzetben is - hiszen a felmerülő problémákra a legtöbb esetben azonnal megoldást találnak, illetve kínálnak a szakemberek. 2020 évben a Szolgálat által szervezett szakmaközi megbeszéléseken három alkalommal személyesen vettem részt, valamint online megbeszélésen és előadáson is részt vettem.

Gyermekvédelmi munka

Igyekszünk a szülőket a megfelelő információkkal ellátni, amelyek a családok segítségét irányozzák elő. Például, hogy hová, kihez fordulhatnak segítségért egy felmerülő probléma esetén. A bölcsődébe bekerült családokat ösztönözzük a segítségnyújtásra, olyan formában, hogy arra kérjük őket, hogy a kinőtt ruhaneműket, a megunt játékokat ajánlják fel a bölcsődének, így mi ezeket a legmegfelelőbb helyre juttatjuk el, azokhoz a bölcsődébe bekerült családokhoz, ahol ezzel is tudjuk segíteni a hátrányos helyzetben lévő gyermekeket.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára megkülönböztetés nélkül próbálunk segítséget nyújtani. Azonos bánásmódban, figyelemben, szeretetteljes odafordulásban részesítjük őket. A különbség talán abban figyelhető meg, hogy a fejlesztésük, gondozásuk, nevelésük – persze a korosztálynak és az érettségüknek, fejlettségüknek megfelelően – célzatosabb. Tapasztalatom szerint ezek a gyermekek jobban igénylik a felnőttek testközelségét, társaságát, a közös játékot, figyelmet. Ezen igények, ha megfelelően kielégülnek, akkor könnyebben indulnak el az önállósodás útján, mindenféle – a korcsoportnál jellemző - lemaradás nélkül. Gondozásuk során nagyobb figyelmet igényelnek a kisgyermeknevelőjüktől annyiban, hogy a testi higiéniára kifejezetten figyelnek és kitérnek.

A bölcsődében odafigyelünk, nyomon követjük, rendszeresen dokumentáljuk a gyermekek megfelelő fejlődését. Amennyiben rendellenességet, vagy egyéb problémát észlelünk, felvesszük a kapcsolatot a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve jelzéssel élünk a védőnők és a bölcsőde orvosa felé, valamint a Bács- Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat felé.

A bölcsődénk alapelvei a kölcsönös nyitottság, az együttműködés, a bizalom, az őszinte érdeklődés a családok iránt, hiszen ezzel kezdődik a gyermekek megismerése, a bölcsődei nevelés, gondozás megtervezése. Arra törekszünk, hogy a felvételre kerülő gyermekek a koruknak megfelelő, legjobb ellátásban részesüljenek. Ehhez, nélkülözhetetlen a megfelelő végzettséggel és hivatástudattal rendelkező szakemberek munkája, akik a szaktudásukkal és hozzáállásukkal az emberi kiteljesedés alapjait nyújtják a bölcsődéseink számára.

Jövőre vonatkozó javaslatok, cél

A bölcsődei ellátás nagy segítség azoknak a családoknak, amelyekben a szülők dolgoznak és három év alatti gyermeket, gyermekeket nevelnek. Intézményünk 26 fő gyermek

bölcsődei nevelését, gondozását tudja biztosítani. A bölcsődei ellátás iránt megnövekedett igényeket, újabb bölcsődei férőhelyek létesítésével szeretnék kielégíteni, melyek megvalósítása Lajosmizsén és Felsőlajoson is elkezdődött.

3.d.) A Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Felsőlajosi Tagintézményének beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről:

(Készítette: Ferenczyné Bíró Katalin – tagintézményvezető /Tóth Hajnalka– gyermekvédelmi felelős)

Helyzetkép:

Iskolánk létszáma 76 fő. Veszélyeztetett tanulónk nem volt. Hátrányos helyzetű 6 tanulónk, halmozottan hátrányos helyzetű 1 tanulónk. 18 BTMN kategóriába sorolt tanulónk van és 4 gyermek pedig SNI besorolást kapott. A tanulók a határozatok alapján megkapják az előírt, szakemberek által biztosított fejlesztéseket.

A gyermekeket leginkább veszélyeztető tényezők:

A szülők többségben együttműködőek a pedagógusokkal, bátran mernek tanácsokat kérni tőlük, ezeket a tanácsokat meg is fogadják.

2 tanuló veszélyeztetése ügyében folytak intézkedések. Legfőbb tényezőként mindkét esetben a szülői elhanyagolás merült fel.

Ebben a tanévben a hagyományos jótékonysági ruhabörze a járványhelyzetre való tekintettel elmaradt. Január hónapban egy tüzeset miatt bajba került család számára szervezett gyűjtésben az iskola dolgozói és szülői közössége is részt vett.

A jelző rendszer működésének értékelése:

Az évközi jelzőrendszeri megbeszéléseket hasznosnak tartom. Ebben a tanévben 4 szakmaközi megbeszélésemen vettem részt.

Jelzéssel 2020-ban 1 alkalommal éltem a Szolgálat felé gyermeki agresszió miatt.

Rendőrség vonatkozásában

Szabálysértést vagy bűncselekményt elkövetett 18 év alatti nem volt 2020-ban.

Drog, vagy drognak nem minősülő egyéb szer használatáról nincs tudomásom az iskolás gyermekek körében.

Az oktatási és nevelési intézmény vonatkozásában a hátrányos helyzetben lévő gyermekek érdekében tett lépések:

A hátrányos helyzetű gyermekek 100% - a napközis ellátásban részesül, így napi háromszori étkezés biztosítva van, ezért az ellátásért 50 %-os térítési díjat fizetnek.

A tankönyvtámogatás rendjéről szóló törvény szerint az arra rászorulóknak ingyenes tankönyveket kapnak.

Úszótábort és a nyári napközi ellátást anyagilag segíti Felsőlajos Község Önkormányzata. A nyári napközbeni ellátás azoknak a szülőknek nyújt segítséget, akik a nyári szünetben nem tudják gyermekük felügyeletét biztosítani.

2020-ban a járvány miatt az osztálykirándulások és az úszótábor elmaradtak, a gyerekek Napközi Erzsébet-táborban vehettek részt. Egy jelképes összegért gazdag, változatos, tartalmas programokat és napi ötszöri étkezést tudunk biztosítani számukra

Szakköreink ingyenesek, így nem zárjuk ki azokat a gyerekeket, akik szeretnék tovább fejleszteni tudásukat, képességeiket, de anyagilag a szülő nem bírja fizetni.

Iskolánkban működő Közkönyvtár szolgáltatásai ingyenesek, így mindenki számára biztosítani

tudjuk a művelődés lehetőségét könyvek, folyóiratok, hanghordozók, VHS, CD, DVD formátumú anyagok, valamint az internet és a számítástechnika lehetőségeit kihasználva.

4.) A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

(Készítette: Rostásné Rapcsák Renáta - Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal)

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya 2020. augusztusában ellenőrizte a bölcsődei szolgáltatást Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsődében.

A lefolytatott hatósági ellenőrzés alapján a hatóság megállapította, hogy:

„Összegzés

A bölcsőde hatósági ellenőrzésének tapasztalatai szerint a fenntartó és a tagintézmény megalkotta mindazokat a belső szabályzatokat, amelyek meghatározzák a bölcsőde működési rendjét és az alkalmazandó szakmai szabályokat. Valamennyi dokumentum tartalma összhangban van egymással és egyben a vonatkozó jogszabályokkal, illetve a folytatott gyakorlattal.

Mind a fenntartó, mind az intézmény ezek alapján megfelelően feltudott készülni a hatósági ellenőrzésre mind a szükséges dokumentáció rendelkezésre bocsátásával, mind a naprakész és hiteles információk helyszínen történő átadásával.

A bölcsődében – a helyszíni hatósági ellenőrzés tapasztalatai szerint a szolgáltatásnyújtás tartalmához igazodó fegyelemmel végzik a szakdolgozók mindennapi munkájukat, és emellett a munkajogi, továbbá a gyermekekkel kapcsolatos dokumentumokat illetően is következetesség és egységesség mutatkozik meg.

Néhány módosítás elvégzése a fentiek alapulvételével, jellemzően jogszabály módosítás eredményeképpen szükséges.”

5.) Jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok

A jövőre vonatkozó elképzeléseket, javaslatokat a beszámoló elkészítésében résztvevő intézmények, szervek által készített beszámolók részletezik.

6.) A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Beszámoló a Lajosmizsei Rendőrőrs gyermekjóléti tevékenységéről - Felsőlajos

(Készítette: Becsei Gábor c. r. őrgy.)

A rendőrség munkája során a leginkább a családon belüli erőszak – szülők veszekedése - során jelenlévő gyermekek kerülnek veszélyeztetett helyzetbe, továbbá a fiatalkorú bűnelkövetők, valamint a kiskorú sértettek. Ezen esetekben, írásban teszünk jelzést a szolgálat felé.

A jelzőrendszeri konferenciák, megbeszélések hasznosak az új ismeretanyag elsajátításra, az információ cseréjére, a gyermekek veszélyeztetettségének felmérésére, okának megszüntetésére.

A Lajosmizse Rendőrőrsön 2020. évben nem rendeltünk el nyomozást gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmények miatt.

A rendőrség álláspontja szerint a lehetőségekhez mérten igen jól működik a Gyermejjóléti Szolgálat, de továbbiakban is szükségesek a közös szolgálatok, és az esetmegbeszélések.

A Felsőlajos településen kitűnő a kapcsolat Rendőrség és az önkormányzat között, továbbá nagyon jó kapcsolatot ápol és közös szolgálatot lát el a helyi polgárőrökkel, amely a terület közbiztonságát jelentős mértékben javítja.

A rendőrség részéről javaslat nincs a gyermekvédelemmel kapcsolatban.

7). A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)

Az Iskoláért, Gyermekekért Alapítvány 2012-ben jött létre a felsőlajosi gyermekek tanulási feltételeiknek javítása, kulturális-szabadidős tevékenységeiknek támogatása céljából. Az alapítvány támogatásával kirándulások, táborok, egyéb szabadidős programok valósulnak meg. Az alapítvány hozzájárul tanulmányi és egyéb versenyek megszervezéséhez is.